

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto X.

V Ljubljani, 11. avgusta 1938.

Štev. 32.

Se tako krivičen mir mi je
ljubši od še tako pravične vojne.

CICERO,
rimski državnik in govornik
(106—43 pr. Kr.)

DRUŽINSKI TEDNIK izhaja vsak četrtek. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 27/II. Telefon št. 53-32. Poštni predel št. 345. Račun Poštnine hranilnice v Ljubljani št. 15,393. — NAROČINA: za 1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, 1/4 leta 80 din. V Italiji na leto 40 lire, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Naročnino je treba plačati vnaprej. ROKOPISOV ne vrădamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo, za odgovore je priložiti za 3 dinarje znamki. — CENA OCLASOV: med besedilom stane vsaka enostolpčna petitna vrstica ali njen prostor (visina 3 milimetri in širina 55 milimetrov) din 2—. Med oglašili stane vsaka petitna vrstica din 4—. — Notice: — vsaka beseda din 2—. Mali oglasi: vsaka beseda din 0—. Oglašni davek povsod se posebej. Pri večkratnem naročilu primeren popust.

Danes:

Vojna med Rusi in Japonci?

Japonci — izvoljen narod / Bošku,
sovjetiski Lawrence

(Gl. str. 4)

RED IN SNAGA sta Bogu in ljudem draga

Bila sem lansko poletje na Dunaju. Napravili smo iz mesta izlet v eno najlepših donavskih pokrajin, v Wachau. Polet ob nedeljah je tukaj vse živo. Donava je polna majhnih zložljivih čolnov, v njih sede po dva, trije izletniki. Na prostranih donavskih obalah, tam kjer se neha prod in se začno gozdovi, tabore mnogi v svojih svih sotorih od sobote zvečer do ponedeljka zjutraj. Drugi se pa spet pro v gore, ki se dvigajo nad donavsko gladio, k razvalinam starih, zgodovinsko pomembnih gradov. Vode, sonca, hribov, vsega je tam v izobilju in ni čuda, da meščane vlete v to prekrasno pokrajino. Kamar sem pa v tej pokrajini prišla, nikjer nisem zasledila vidnih sledov, ki bi jih zapustili ti izletniki, ne praznih konzervnih škatelj, ne razbitih steklenic, ne odvrženega papirja. Vse to pomecejo izletniki ob Donavi skrbno v vodo, ostali pa, ki jim to ni mogoče v hribih, spravijo te ostanke spet nazaj v nahrbnik in jih odstranijo šele doma. Ti ljudje res vedo, kaj se pravi, uživati naravo in ne onečaščati je z vsemi takšnimi odpadki.

Pa poglejte pri nas kraje, kjer so izletniki pocivali, da o taborjenju niti ne govorim. Takšno je, kakor bi pravkar zapustili ciganje svoje tabore. Vidiš prazne konzervative škatle, na pol ogrizene kose kraha, oglodane kosti, zmečkan časopisni papir in še vse kaj hujšega. In kako se nekateri izmed njih vedajo med potjo? Zadnjie sem opazovala takšne izletnike, ko so šli s Smarne gore. Kadar čredinjih živali so se spustili po bližnjem tračniku nad pravkar vzevle cvečice. Nekaj jih je zagazilo celo med žito ne glede na to, koliko škodo napravijo zaradi enega samega cvetu kmetu, ki je že tako dovolj reven. S polnimi narocij cvetja in zelenih vej, ki so jih v gozdu natrgali, so odhajali.

Pozneje sem jih še srečala na postaji, a kje je že bilo vse tisto cvetje! Polovica izletnikov ga je že vrgla med potjo stran, drugi so prisneli vse ovelo zelenje do postaje in ga potem v čakalnici »nehote« posabili. Kakšen smisel je torej imelo vse to uničevanje? Samo da zadoste trenutni muhavosti in da delajo škodo kmetu.

Kmet ve, kaj je s trudom in znotrcem pridobljena lastnina in kaj se pravi, v potu svojega obraza služiti si kruh. Meščan pa, ki je od kmeta odvesen, tega ne ve ali pa neocevedeti, vsaj takrat ne, kadar je na kmetih. Kadar hitro pride ven iz mesta, si domisljuje, da je popolnoma svoboden in mu je vse na razpolago.

Pa kako bi takšni »dični« meščani gledali na red in dostojnost na kmetih, ko se pogosto v mestu samem ne zmorejo tega. Saj bi tudi v mestnih parkih ne bilo dosti bolje, če bi jim ne bil vedno paznik za petumi. Ob drevesih so pritrjene žične košarice za odpadke, toda pogosto najdeš odpadke popolnoma drugod krog v teh košaricah.

Pa naj se vrнем nazaj k Dunaju! Sedela sem tam v marsikateri večji in manjši kavarni in listala po ilustracijah. Nikjer ni manjkal noben list, nikjer nič počečkan! Pa pojrite pri nas v Emono, v kavarno Nebotičnik ali v Union! Samo, da odprete modne liste, že vas neprijetno spreleti. Radi bi do konca prečitali zanimiv članek, a naslednje strani ni. Radi bi si ogledali najnovješo modo klobukov, a vsaj polovica slik je izstriženih, ali celo kar grobo iztrganih. Tu manjka slika kruha, tam bluze tam spet cele obleke. Ob nekaterih ilustracijah so opazke, ki nič kaj ne kažejo na visoko kulturo bralcev.

Saj pri drugih narodih tudi ni vse prav, toda eno prednost imajo pred nami, bolj disciplinirani so! Ne samo takrat, ko sta jim paznik in stražnik za hrptom, temveč tudi in še bolj takrat, kadar so odvisni samo od svoje lastne vesti.

In mi hočemo biti pravi velemeščani! Kje smo še zadaj! Saj še niti po ulicah ne znamo pravilno hoditi. Ali moramo res vsakemu tuju po kozati, kako smo še nedisciplinirani? Narod, ki ne pozna prave discipline, se tudi ne zna sam vladati!

Gorenjka

RAZGLED PO SVETU

STRAH PRED OSVETO ZA PORT-ARTUR

Japonci si danes ne žele vojne z Rusi, ker jim je že kitajska vojna zrasla čez glavo. — Politika »incidentov« tudi na rusko-japonski meji

V Ljubljani 10. avgusta.

Na rusko-mandžurski (japonski) meji grme topovi od dne do dne huje. V akcijo so stopila tudi letala, bombniki najtejsih, najhitrejših, najmodernejših tipov, bombniki v eskadrilih po sto in še več. Prebivalstvo beži na vse strani, vasi in mesta gore, v Tokiju in Moskvi izdajajo vojna poročila o pravih vojnih spopadih manjšega ali večjega obsega, o zaplenjenih topovih in tankih, o sestreljenih letalih, o stotinah mrtvih in ranjenih: in to naj ne bo vojna??

In vendar to ni vojna. Ni vojna v evropskem pomenu besede, ni vojna — da se tako izrazimo — v civilizacijski obliki mednarodnega klanja. Tudi v daljnovenzhodni, t. j. azijski obliki ne; to kar se dogaja med Rusi in Japonci, se vsaj po obliki, že že tudi ne po vsebin, ne da primerjati niti z japonsko-kitajskim »incidentom«, trajajočim danes ta dan že dobro leto dni. Kajti za vojno je treba najmanj dveh.

Za rusko-japonsko vojno — za vojno v našem prav tako kakor v azijskem smislu — enega teh dveh manjka. Slika japonskih izvajanj zadnjih let se je kaj nenavadno spremenila; ciljnina objestnost japonskih generalov je nekaj splahnela in bralci dnevnega časopisa zmanj brskajo po stolpcih, iskajoč okoli in domišljajih izjav iz Tokia; ne najdejo jih, ker jih ni. Japonska vlada je postala nenavadno krotka in ponizka; njene izjave zadnjih dni se za čudo dado prav lepo spraviti v okvir evropskega pojmovanja diplomatskih oblik. Japonski poslanik v Moskvi nič več ne zahteva, temveč skorajda prost; zastopnik od boga sonca izvirajočega mikada ne čaka nič več na opraviti še nedavno tolikanj prezirane moskovske vlade, ampak se sam potrdi do nje.

Nekaj se je moralno spremeniti, da doživljamo takšna presenečenja. Kaj se je zgodilo, da je nekaj venomer samo opravljajoča se moskovska vlada na lepem našla drugačen ton? Da se je Litvinov na intervencijo japonskega poslanika Sigemica izpozabil v tolkinju držnost, da je doslej nepremagljivi Japonec to grožnjo mirno pozrl?

Mnogo se je spremeno v zadnjih mesecih na Dalnjem Vzhodu, prav mnogo. Razvoj japonsko-kitajskega »incidenta« je razodel vsemu svetu, da tudi japonska drevesa ne rastejo do neba. Čangkajškov duh je storil eno. Janecekianške vodje drugo, ruski, ameriški in angleški topovi in bombniki tretje: japonski armade na Kitajskem ne morejo prav ne naprej ne nazaj.

Lord Runciman in njegova gospa po prihodu v Prago

vih in sestreljenih letalih; klub koketiranju senzacij želnega časopisa z najgroznejšo besedo, kar jih poznata kulturni besednjak.

In Rusi? Ce že Tokio noče vojne, ali si je vsaj Moskva ne želi?

Naj sodimo o sovjetski notranji in zunanjini politiki kakor hočemo, eno je neizpodbitno: tudi Rusi si danes še ne žele vojne. Že v prejšnji številki smo to dokazovali in — upamo — tudi dokazali. Sovjetom ne more iti v račun, da bi se spuščali v skrajnosti, ko pa njihovim daljnovenzhodnim načrtom tudi druga, mnogo manj tvegana pota ustreza: zakaj bi šli v vojno, ce »incident« skoraj prav toliko zaležejo? Sovjetska azijska politika stremi za obračunom s smrtnim sovražnikom, ali — da se izrazimo z besedami preprostega človeka — za osveto za Port-Artur. Moskvi je pri tem v bistvu pač vseeno, ali obračuna z Japonci v neposredni vojni ali posredno. Posredna pot gre čez Kitajsko: ce bodo Kitajci z rusko neposredno in posredno pomoči lahko še nekaj časa uspešno kljubovali Japoncem, bo ruski cilj v precejšnji meri dosežen. Ruska neposredna pomoč se izraža s pošiljanjem topov, letal in streliva na Kitajsko; njihova posredna pomoč ima svoj izraz v »incidentu« na rusko-korejski meji. Da so se ti incidenti sploh že začeli, je dokaz, da je sovjetska Rusija kljub vsem glasovom o njeni notranjopolitični onemoglosti svojo krizo vendarle že precej prebolela in da je vojaško in politično pripravljena za resnejšo akcijo; da so se incidenti prav z da začeli, je dokaz, da japonsko-kitajska vojna dozoreva v tisti konec, ki prijateljem Japoncev ne bo preveč pri srcu.

Observer

Glej tudi »Časopisne glasove« v 5. stolpu in ilustrirani članek na 4. strani.

Runcimanove konference v Pragi

Tako po prihodu v Prago je lord Runciman obiskal predsednika čsl. republike dr. Beneša, predsednika vlade dr. Hodža in zunanjega ministra dr. Krofta. Toda ti obiski so bili kratki vladostnosti obiski; lord Runciman se je z njimi samo predstavil vodilnim osebnostim českoslovaške republike.

Nekako ob istem času je nemški tisk začel napati Čehoslovakinje. Povod za ta napad, največji in najbolj ogorčen, od kar vlada napetost med obema državama, je dal dogodek, ki se je odigral 3. avgusta. Tedaj so tri čsl. letala za-

radi pomanjkljive orientacije preletela nemško mejo v okolici mesta Glassa. Češkoslovaška vlada se je sicer takoj opravičila, toda nemški tisk ji je kljub temu očital, da se je to zgodilo načas; v odgovor je čsl. vlada objavila v listih podrobno poročilo o 74 podobnih nemških incidentih v zadnjih mesecih.

Predenji teden je lord Runciman skoraj ves čas konferiral z vodilnimi sudetsko-nemškimi politiki. V četrtek zvečer je govoril z njimi celih pet ur. Razgovori se bodo kajpak še nadaljevali.

Na vrsti je zdaj sestanek med lordom Runcimanom in ministarskim predsednikom dr. Hodžo. Pri tej priložnosti bosta lord Runciman in dr. Hodža izdelala natančen delovni načrt za nekaj tednov naprej.

Glasovi časopisja

RUMENA NEVARNOST

Henri de Kerillis v desničarski EPOQUE (Pariz):

Rusi so ob Amurju dobro utrjeni in vse kaže, da imajo tam svojo najboljšo armado, pod poveljstvom generala Blücherja. Iz Vladivostoka je tri ure poletja do leseni hiši japonskih mest, silno ranljivih iz zraka. Rusi utegnijo priti v izkušnjava, da zgrabijo priložnost, da je japonska vojska na velikanski kitajski fronti vezana v nevarnih okolišinah... Japonsko-ruski spor nas v ostalem spet spravlja v protisojen čustven položaj. Groza nas je, ce se zamislimo v zmago komunizma na prostrani azijski celini, toda nič manj nas ne bi vznemiril triumf japonskega fašizma... Razen tega bi zmaga rumenokozcev zadala ugledu Francije in Anglije smrtni udarec.

RUSI DOSEZAJO SVOJ CILJ

Poročevalc konservativnega Londonškega TIMESA brzojavlja iz Pekinga (nekdanje kitajske prestolnice, zdaj že skoraj leto dni v japonskih rokah):

Občutek neugodja, ki se zadnji čas opaža na Severnem Kitajskem, je očitno v zvezi z rusko-japonskim konfliktom na mandžurski meji. Po zanesljivih poročilih zapuščajo Severno Kitajsko mnogoštevilni japonski vojaški oddelki. Potniki iz severnega Hopeja pripovedujejo, da so kitajski četaši zadnje dne zavzeli 9 od 22 upravnih okrajev v vzhodnem Hopeju. Od Japoncev postavljena gosposa se je razbežala, ne da bi ji Japoneci mogli priskočiti na pomoč, ker imajo v teh krajih premalo vojašta, vrhu tegu je pa zadnje dejstvo spremeno ceste v močvirje. Tako so oklopni avtomobili, ki so dosegli krepko podpirali skromne japonske oddelke v boju proti četašem, običajno v blatu in izgubili sleherni pomen.

ČANGKUFENG — LAST ČEŠKIH LEGIONARJEV

Japoneci na vse kriplje dokazujojo, da je hrib Čangkufeng, kjer je pred dobrimi 14 dnevi počel incident med Rusi in Japoni, njihova last. Sovjetska trditev, da je v Moskvi spravljen izvirni pogodb, ki dokazujojo, da je hrib del ruskega ozemlja, pri njih nič ne zadeže. Zdaj je v to afero prišel nov, nepričakovani moment: »Pariser Tagesszeitung« glasilo nemških emigrantov na Francoskem, piše namreč, da so to goro in dolino pod njim dosegli češkoslovaški legionarji že leta 1920, za 99 let v najem. Ker so najemninski pogodb podpisala sovjetska oblastva, je moral biti Čangkufeng torej takrat sovjetska last. Tega so se očitno zavedali tudi Japoni, drugače bi bili v minilih 18 letih več ko dovoljkrat lahko osporavali veljavnost pogodbe, a jim ni to vse do zadnjih dni niti enkrat prišlo na um.

Voditelj čsl. legionarjev, ki je v njihovem imenu vodil korespondenco z Rusi in tudi podpisal pogodb, se živi in prebiva v Pragi, medtem ko je večina njegovih nekdanjih tovarišev ostala na Dalnjem Vzhodu in prav pridno obdeluje polja pod Čangkufengom ali pa kopije premog in baker v tamkajšnjih rudnikih.

Najemninske pogodbe, korespondenca in drugi dokumenti o tej danes še posebno aktualni transakciji med sovjetti in čsl. legionarji so po zatrjevanju pariskega lista delno spravljeni v trezorjih praskih bank, delno pa v rokah prizadetih oseb.

Prazno ali polno?

Tega na pogled ni mogoče uganiti! Od zunaj tudi ni mogoče uganiti, ali imajo zrna žitne kave v sebi samo žgano skrobovino ali praženi slad. Ce je pripisano ime „Kneippova“, potem seveda kave ni treba tančneje preiskovati, ker smo lahko preprancani, da ima vsako zrnce v sebi dragoceno praženo sladno jedro, ki je tisto, kar daje kavi iz Kneippove visoko redilno moč, zrnati kavi podoben okus in polno aroma.

Kneippova
SLADNA KAVA

Ali je, ali ga ni? Ali ste ga že videli? Ste že slišali o njem? Morda ste ga celo že srečali? Pa ne da bi bili zbežali, saj morda ga sploh ni? A pravijo, da je in da ga je že marsikata videl, bolje marsikatera videla. Torej bo le res. Pravijo, da je, potlej bo skoraj gotovo res...

Jaz ga še nisem videla. Strahu namreč, tiste iz Rožne doline, s črnim ogrinjalom in rdečimi peresi. Nisem ga videla, čeprav sem ga iskal. Takole zvečer, ko je padel mrak, sem se napotila na Večno pot. Pravili so mi, da ga bom tam gotovo srečala. Vozim, vozim — zaradi varnosti sem bila s kolesom — priznam, da mi je sreča močno bilo, a v svoji vnemi, da vam ga kar najbolj natanko predstavim in popisem, sem tuudi to prenesla. Mrak je postal vsi gosteški, niti ene zvezde ni bilo, noč, kakor nalač za strahove. A recite, kar hočete, njega ni bilo. Zaman sem pogledala za vsak grm, zaman sem šla v zloglasni predorček pri Stanu in domu, ni ga bilo. Morda je na dopustu; priznati moramo, da je njezina služba dokaj naporna.

In včeraj sem že spet mislila, da ga imam, pomislite, seznanila sem se z neko gospodinjo, ki je čisto natanko vedela, kakšen je! Strašen kajpak. Prvi se mu svetijo kakor hudo, na glavi ima nefistovsko čepico, ne bom vam pripovedovala, utegne vas zgrabiti strah. Prepričana sem bila, da ga je gospodična videla, a na koncu pripovedovanja mi je priznala, da je samo slišala, kaj pravijo o njem.

Pravijo, da se je moka pocenila; pravijo, da bo konec sveta; pravijo, da v Rožni dolini straši...

Kronistka

Politični teden

Dr. Stojadinović je zadnji dan svoje bivanja v črnogorskom Primorju obiskal v Baru poslanca Djura Čeloviča, ki mu je pripredil slovesno kosilo. V Sutomoru je obiskal kolonije mladine JZRZ, »Slovenskega juga«, sokolskega društva iz Beograda, Jadranske straže in nemških študentov. V občinskem domu je sprejel več deputatov, — Nj. Vel. kraljica Marija je prisla iz Romunije na Bled, hrkati sta prisla tja iz Anglije Nj. Vis. kraljevič Tomislav in Andrej. — Vojvoda in vojvordinja Kentska, ki sta se nekaj časa mudila na Brdu kot gosta Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in knezinja Olge, sta te dni odpotovala v Dalmacijo, kjer bosta ostala nekaj dni. — Na Brezjah se je preteklo nedeljo vršil velik shod »Slovenske kmečke zvezce«. Med drugimi je govoril tudi notranji minister dr. Anton Korošec in omenil možnost volitve v letosnjem ali prihodnjem letu. — Razstava znamk se odpril 6. t. m. v Ljubljani. Otvoritev so se udeležili zastopniki raznih filatelističnih organizacij in klubov ter veliko občinstva. Razstava je odprta do četrtega 11. t. m. — Prosvetni minister je podpisal odlok o otvoritvi nove meščanske šole v Krajanu in Slovenskih goricah. — V Peči v Južni Srbiji so z velikimi svečanostmi ustoličili novega patriarha pravoslavne cerkve dr. Gavrila Dožića. — Nizozemski minister za kolonije Charles Walter je prišel v Dubrovnik na počitnice. — Skopje bo že prihodnje leto dobilo moderno radijsko oddajno postajo. — Poštni minister je izročil prometu tri nove telefonske proge: eno iz Beograda v Atene in dve iz Beograda do nemške meje.

Spanske republike so nacionalisti vrgli v gorovju Albarracinu in ob Ebrui za nekaj kilometrov nazaj. — Med Japonci in Kitajci divljajo hudi boji na bregovih Jangecea, južno od Kiangia. Japonsko prodiranje ovira velike povodnje. Kitajska obramba se je okreplila. — Med Japansko in sovjetsko Rusijo se razvija prava vojna. Sovjetska letala bombardirajo korejska mesta, po japonskih poročilih brez posebnega uspeha. Japonski poslanik je izročil v Moskvi predloge za mirno likvidacijo obmejnih sporov. Rusi bi pristali, zahtevalo le, da se Japonci poprej umaknijo iz okolice Čangku-fenga. — Japonsko mesto Kobe je voda na novo poplavila. Na reki Sumišu se je odpril velik jez, voda je zalla 200 hil. in porušila več mostov. — Železnični promet je pretrgan. Reke še zmerom naraščajo. — Sovjeti poslani Majski, ki se je skoraj dva meseca mudil v Rusiji, se je dni vrnil v London. — Na Angleškem so se ob vzhodni obali vršili največji letalski manevri, kar jih pozna zgodovina: so delovalo je 900 najmodernejših angleških bojnih letal. — Duff Cooper, britanski minister za vojno mornarico se bo baje streljal v Gdynji s poljskim zunanjim ministrom Beckom, ki se vraca

SARAJEVO IMA NOVO SENZACIJO

Sleparska čarodejka je s hipnozo izmamljala bogatim Sarajevčankam denar in nakit

(n) Sarajevo, avgusta

Spet imajo novo senzacijo v Sarajevu, zanimivo in pikantno, saj nastopajo v njej ugledne in bogate Sarajevanke in — pomislite! — prava, pravca čarodejka, zmožna hipnoze v vrag ve kakšnih čarovnih še...

Ze več tednov sēm so se pri sarajevski policiji kupili pritožbe uglednih Sarajevčank, češ da jih je neka neznan ženska z vranječnimi lasmi izredno temno polto hipnotizirala in jim nato izmamila mnogo denarja, nakita in drugih dragocenosti. Policija je napela vse sile, da razkrinka podjetno sleparko; to se ji je te dni tuji posrečilo. Sprva so na policiji misili, da gre za Ljubica Radulovičevu, ženo trgovca z živino Štefana Raduloviča. Vse pa kaže, da si je sleparka to ime le izmislila ali vzdevla; sodeč po njenih črnih laseh in očeh, po njeni polti posebno pa po njeni prekanjenosti in zvitosti, lahko trdimo, da je Ljubica Radulovičevna prava, čistokrvna ciganka...

»Samo imen ne zapišite...«

Kriminalna policija je vse oslepjene in oškodovane gospe te dni povabila, naj povedo, kako jih je Ljubica hipnotizirala in oslepjila. Res se je zglašila cela vrsta uglednih in bogatih Sarajevčank. Kajpak spet ni šlo brez smeha in senzacije. Ko je nameriška gospa videla, da bodo njih izjave zapisali tudi novinarji, je vsa

prestrašena kriknila: »Samo imen ne napišite, gospodje, sicer me bo mož pretepel.« Novinarji so obljudili, da bodo kavalirsko zamolčali imena, še nato se je gospem razvezal jezik.

Kako je Ljubica čarala?

Ljubica se je navadno najprej ponudila, da bo preročovala iz karli ali iz fižola. Ko je do ledo opravila, je skrivnostno izjavila, da zna še marsikaj drugega, da zna pričarati pred oči razne slike, zvariti ljubavni napoj in podobna čarodejstva. Radovedne in bogate gospe so navadno pristale na njen pogope, hoteče se prepričati, kakšne čarobne slike bodo videle in kako bo do učinkovale ljubavne pijače.

In čarjanje se je pričelo. Žrtev se je moralna sleti do pasu, čarodejka ji je pa pod pazduho potisnila sveže jajce. Na glavo ji je poveznila robe, nanjo pa po položila mašne bukvice. Nato je pričela mrmirati skrivenosti hokus pokus in na lepem je zaklicala: »Poglej, ali vidiš opico?«

In vse gospe še zmerom trdijo, da so res zagledale pred seboj veliko, kosmatlo opico...«

Ko so Ljubici odgovorile, da jo vidi, je tlesknila z rokami in zavpila: »Srečna si ti in tvoja duša!«

Glavni del ceremonije — izmamljanje denarja

Ko nato je Ljubica gospe nasvelovala, naj ji da denarja, a ne malo, kaksen tisočak in še kakšno dragatko.

iz Oslo. — V Berlinu so te dni podpisali francosko-nemško trgovinsko pogodbo. — Lord Runciman je že prišel v Prago; tam bo postal za enkrat le 14 dni. Te dni je sprejel češkoslovenske in tuge časnikarje in jim prebral izjavo o svojem poslanstvu v ČSR. Obiskal je ministrskega predsednika dr. Hodža in predsednika republike dr. Beneša in sprejel deputacijo sudskega-nemške stranke s predsednikom poslanskega kluba Kundtom na čelu. — Italijanski prestolonaslednik Umberto je v Lovranu obiskal predsednika poljske republike Moščickega, ki mu je nato vrnji obisk. — V Palestini je izbruhnila revolucija. Medtem ko so arabski vstaši doslej nastopali samo zoper Žide, so se zdaj spravili tudi na angleško civilno in vojško gosposko. Arabci dobivajo moralno in gmotno podporo iz vseh arabskih dežel od Maroka do Perzije. — Zastopniki velikih francoskih bank so po sklenitvi pogodbe med Bolgarijo in Balkansko zvezo prišli v Sofijo in podpisali z bolgarsko vlado pogodbo o nujetju posojila v znesku 375 milijonov fr. frankov, plačljivih v 12 letih z obrestno 5,5%. — Francoskega odpravnika v Rimu Blondela je vladala poklicala v Pariz, če da mu bo dal zunanj minister Bonnet nova navodila glede italijansko-francoskih odnosov. Med Italijo in Francijo se pripravlja nova pogajanja. — Hitler je povabil ogrskega regenta Horthyja v goste na jahto Grille v dne 22. avgusta ob veliki nemški mornariški paradi pred Kielom. — Nemški maršal Göring bo baje v kratkem odpotoval v London. Pogovoriti se misli z britansko vlado o sklenitvi letalskega pakta in o ureditvi visečih evropskih problemov. — Francoski zunanj minister Georges Bonnet bo v kratkem obiskal grško prestolnico.

Kulturne razstave v Mariboru. V okviru letosnjega VII. Mariborskega tedna, ki ima nekako isti pomen kar kar Zagrebčki zbor ali Ljubljanski in Beograjski velesejem in ki se vrši od 6. do 15. avgusta, prirejajo v Mariboru med drugim tudi velike kulturne razstave, ki bodo pokazale vse, kar je to naše obmejno mesto ustvarilo v teh dvajsetih letih po osvobojenju. Razstave obsegajo razvoj mesta, pravstvenih in socialnih ustanov, arhitektur, književnosti, likovne umetnosti itd. Razen tega pripravljajo tudi druge velike razstave te prireditve, ki bodo posebno zaradi velikih proslav dvajsetletnice osvobodenja Maribora po generalu Maistru zanimalje najširše sloje v vseh pokrajnah naše države. Izkaznice za 50%en popust na vseh državnih železnicah za obisk Mariborskega tedna od 4. do 17. avgusta se dobre v vseh pisarnah Putilnika. Tam lahko dobiti tudi izkaznice za 75%en popust za obisk proslave osvobodenja Maribora od 12. do 16. avgusta.

Svojevrsten jubilej je doživel Jakob Lovrec in Sv. Lovrenca v Slovgorodah, ki je pred nekaj dnevi petdesetič žrtvoval svojo kri. V treh letih je s 30 litri krvi rešil življenje mnogim bolnikom. Revez je že zelo izčrpelan in ne bo nikoli več sposoben za kakšno težko delo.

Prijeli so vlonilec in tatu Jožeta Prekleta iz Kamniške Bistrice, ki se je že več to leto dni udejstvoval po vseh pod Kamniškimi planinami. Prijenal je 7 vlonmov. Zdaj se bo zato pokril v zaporu.

Zadnji beograjski kočičari so praznivali svojo krstno slavo. Kakor v vseh

velikih mestih tudi v Beogradu jemljejo slovo, vendar so še z vso slovesnostjo praznovali svoj praznik na dan preroka Ilje, svojega patrona.

Zeparieco so prijeli v Komendi. Prijela je iz Ljubljane in se je hotela okoristiti s tujim blagom. Zasačili so jo, ko je vlekla uro iz žepa nekega gospoda.

Najmanjši nabornik v vsej državi je Cavko Imerovič iz Gostivarja, ker meri samo 95 cm. Ko je bil majhen, je jedel le enkrat na dan in do 15. leta sploh ni znal hoditi, govori pa še zdaj le s težavo. Sicer pa ni šibak; to najbolje dokazuje okoliščina, da je ob pomanjkanju hrane ostal pri življenju.

Žrtev plamena je postala 33letna delevka Ana Hojanova, zaposlena v Kančevi drogeriji v nebottičniku v Ljubljani. V kleti je pretakala benzin, ki se je iznenada vnel in je bila v trenutku v plamenih. Dobila je nevarne opekline po vsem životu in je v bolnišnici izdihnila.

Morskega volka, ki so ga ribiči ujeli v Šušaku, so te dni pripeljali v Ljubljano. Orjak je dolg šest metrov in tehta 2000 kg. Pri mrežah je napravil za svojih 6000 din škode. V naši vodi je zašel najbrže s tujimi vojnimi ladjami.

Kolesar je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila. Morskega volka, ki so ga ribiči ujeli v Šušaku, so te dni pripeljali v Ljubljano. Orjak je dolg šest metrov in tehta 2000 kg. Pri mrežah je napravil za svojih 6000 din škode. V naši vodi je zašel najbrže s tujimi vojnimi ladjami.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Morskega volka, ki so ga ribiči ujeli v Šušaku, so te dni pripeljali v Ljubljano. Orjak je dolg šest metrov in tehta 2000 kg. Pri mrežah je napravil za svojih 6000 din škode. V naši vodi je zašel najbrže s tujimi vojnimi ladjami.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

Nesreča je podpal plamena železničarjava hčerka Marija Dragarjeva na Resljevi cesti v Ljubljani. Igrala se je na oknu v prvem nadstropju, padla v globino in se nevarno pobila.

</

Mrtvi vstajajo

Tornado razkril strahotno družinsko drama

(n) Newyork, avgusta.

Pred kratkim je nad mestom Phoenixom v ameriški državi Arizona divjal hud tornado. Razkrival je hiše, lomil drevesa, a razkril je tudi eno najstrahotnejših družinskih tragedij našega stoletja...

Ko človek bere popis te tragedije, se mu nehotje zazdi, da bere napeto grozno zgodbo pisatelja groze Edgarja Allana Poe. In vendar je to zgodbo napisalo življenje samo: napisali sta ga človeška strast in človeška požrtvovanost.

Pred nekaj tedni je hud vihar izrujal veliko drévo, ki je rastlo ob pokopališkem zidu v okolici mesta Phoenixa. Drevo je padlo na pokopališče; padec je bil tako silen, da so veje prebile rodbinsko grobno naravoslovca Roberta Napierja. Ko so pokopališki delavci popravljali škodo, so slučajno odkrili nekaj nezaslišanega. Debeba veja je bila namreč zdrobila krsto gospe Napierjeve, ki je umrla pred osmimi leti. Ta krsta je bila pa — prazna. Truplo prve učenjakove žene je izginilo! Ker je naravoslovec Napier veljal za čudaka, ki le redko stopi iz svoje samotne dvonadstropne hiše in se izogiba ljudi, so pričeli ljudje šepetati, da gre za zločin. Napsled se je za stvar pričela zanimati tudi gospaska.

Komedija s smrto pred 8 leti

Preiskava je pokazala, da je Napier svojo ženo pred osmimi leti pokopal; o njeni smerti je pričal mrtvaški list, ki so ga našli med uradnimi listinami. Za pogrebom je šlo mnogo ljudi in sosečine, saj so milo in mirno gospo Napierjevo zaradi njene dobrosrnosti spoštovali in ljubili daleč naokrog.

Napier je šel za pogrebom v paru z neko črno oblečeno, v gosto tenčico zagnjeno gospo. Predstavil jo je kot svojo mater. Kakor so pozneje ugotovili, ni bila ta gospa nikje drugi kakor njegova prva žena, ki je morala iti za svojim lastnim pogrebom...

Drugi zakon

Sest mesecov po dozdevnem pogrebu svoje prve žene se je Napier znova poročil. Njegovi drugi ženi se kajpak še sanjalo ni, da njena prednica še živi. Zakonka sta živelia mirno in srečno in rodila sta se jima dva otroka.

Samoa ena skrivnost je kalia srečo tega vzornega zakona. Napier si je v najvišjem nadstropju svoje hiše uredil zaseben laboratorij. Vanj ni smel stopiti nikje razen njega, tudi njegova žena ne. Za te sobe si je dal narediti čudaški mož posebne ključavnice, ključe do njih je pa imel samo on. V tem laboratoriju je Napier pogosto

Našli so dete z ološčenimi nohti...

London julija. V središču Londona, na neki ozki stezici Hyde-Parka, so te dni sprehajalcji našli majhno dekleto. Po čipkah, ki so krasile povoje, so sklepali, da so to ubožico zapustili bogati starši. Višek razkošja pa so bili njeni škrlatno ološčeni nohti.

Vrli Angleži so obkolili to malo bitje — imelo je komaj nekaj tednov — in ga začuden opazovali. Po njihovem mnenju ga je najbrže tu pozabila njena dojilja.

Napsled se je približal ogromen dobroščen »Bobby« (stražnik), vzel najdenko v naročje in jo nesel na najbližjo stražnico. Upajo, da bodo s pomočjo nenevadnega znaka, ološčenih nohtov, kmalu našli malomarne ali trdorsne starše.

Že dih steklega volka vas lahko okuži

Pariz, julija. Dva francoska zdravnika Bailly in Renlinger sta poročala dni na medicinski akademiji svojevrstni okužitvi s steklino.

Dva kmeti sta na polju sre steklega volka; posrečilo se jim da sta zverino pognala v beg, a dar se jima je volk tako približal sta čutila njegov dih. Nekaj ur zneje sta oba kmeta umrli za klimo. Kako sta se vendar mogla hitro okužiti?

Naredili so nekaj poskusov z in morskimi praščki in prišli do klučka, da se steklinski strup naša tudi z vdihavanjem; žival namreč obolele za steklino, še p se jih je stekla zver dotaknila.

Moja žena je imela p

Budimpešta julija. V bolnična zahodnem Madžarskem, je pri velikih bolečinah umret bogat inik, Peter Major. Prejšnjega sta zakonca Majorjeva zaklala koga petelina in ga pojedila. Talin je bil pa že prej bolan. Zvez se zakonca zelo slabo počutila in je trdila, da je to samo zarad linovega mesa, mož pa ni ho slišati o tem.

Drugi dan je Major pojede petelina, ki je še ostal, sam pa Major pred svojo smrto priznal: »Moja žena živi!« A po toči zvoniti je p

Vztrajnost mladega detektiva je pojasnila zagonetko umora

(v) Vancouver, julija.

Pred šestimi leti je mladi ameriški detektiv Joe Anbarro kupil pri Vancouveru vilo in sklenil v njej preživeti svoj dopust. Kmalu je pa v kleti opazil sledove stopinj, držeče k neki odprtini v zidu. Splezil se je skozi luknjo in prišel v daljši hodnik. V nekem kotu je odkril jekleno škatlo z dvema kilama zlata in dragocenim nakitom.

Detektiv ni obvestil policije, ker je hotel zadevo sam pojasniti. Hodnik je zvezal s signalno napravo s svojo delovno sobo. Obenem je vestno bral časopise in res je iz njih izvedel, da so v Sydneju neki neznanec ubil zlatarja Bolderja Leakicka in mu ukradli škatlo z zlatom in nakitom.

Od takrat je čakal šest let na kaščen kolik znak, dobro vedoč, da se bodo storilci vrnili po plen. Res ga je po šestih letih neke noči zbudil signal. Detektiv se je skril in opazoval. Potlej je poklical policijo in ji naročil, naj aretira trgovca Charlesa Santarorja.

Ko je policija prišla k njemu na dom, se je trgovec pravkar pripeljal z nekim neznancem, ki je nosil škatlo. Na policiji je Santarore priznal, da je ubil Leakicka iz koristoljuba in ga oropal.

Za spremembo:

p-p
pekate s paradžnikti
Dobr tek!

Imel je pomagača, pa ga je tudi ubil, da ne bi treba deliti plena. Škatlo je skril v Vancouveru v vilu, ki je bila takrat ravno prazna. Zadnje čase je izgubil mnogo denarja s špekulacijami, zato se je zdaj hotel okoristiti z ukramenim plenom in tako padel v roke vztrajnemu detektivu.

Ljubosumni mož okoval svojo ženo, da ga ne bi varala

(v) Cikago, julija. Bogati trgovec Lean Sanders se je pred nekaj leti oženil z lepim mladim dekletonom in odteje je imel v hiši zmerom dosti gostov. Kmalu je pa opazil, da mladi moški dvorijo njegovi lepi ženi. Postal je ljubosumnen in žena se je zamari trudila, da bi mu izbila takšne misli iz glave. Najel je detektive, a niso mogli najti nobenega dokaza, da ga žena varala. Kljub temu je ostal nejeveren Tomaz.

Ni dolgo tega, ko je moral po kupčinskih opravkih iz Cikaga v Newyork. Da ga žena ne bi medtem varala, si je izmisli zanjo strahovito napravo. Peklkal je ključavnica, in ta mu je po stanovanju montiral nekakšne trač-

nice, ki se je po njih vrtil kolešček na železni verigi. Njegova žena je z zanimanjem opazovala to delo, menec da je to spet ena izmed posebnih muh njenega moža. Ko je pa videla, da je ta grozna naprava namenjena njej, je omedela. Zaklinala je moža, naj ji prizanese, a zamen. Zapel ji je verigo s patentno zaporo okoli vrata in odpotoval.

Mlada žena je morala hoditi po hiši z verigo okoli vrata, dokler je ni sluga osvobodil. Odšla je na policijo, ki je obiskuje zdravilišče, zahtevanje načrt, v katerem imate mnogo koristnih navodil o zdravju.

Uprrava Radenskega zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI
Direktori wagon za zdravilišče SLATINA ter RADENCI odhaja iz Ljubljane ob 8.00 ter prihaja v RADENCE ob 14.42.

nemu šimpanzu napravila tolkšen strah neka podgana, ki se je mirno sprejala po kletki.

Znorell »Giggs« je strgal mrežo in skočil na bližnje okno. splezal je do drugega nadstropja, se zatekel v neko kopališče in zapopotnil vrata za seboj.

Za vse klice, za vse lepe besede in prigovaranje žalostne gospodarice je ostal »Giggs« gluhi. Gospa mu je pojavila banane, njegovo najljubšo slaščico, in druge dobre, a »Giggs« je ostal trmast in ni odpril vrat.

Obupana gospa je naposled poslala po stražnike. Toda ko je »Giggs« zaslišal, da prihajajo ljudje, je skočil skozi okno na žleb, se spustil na tla, zbežal skozi stranska vrata spet v hišo in razbil vse, kar mu je prišlo na pot.

Videc da ne bo več mogoče pomiriti znorelega šimpanza in ker se je gospa bala, da bi »Giggs« napravil še hujšo nesrečo, je prosila stražnike, naj ga ustrel.

Stražniki so pa »Giggsa« s prvim strelnim samo oplazili. Orjaški šimpanz se je zlekni po tleh, si pokril obraz z rokami in jokal, kakor da se boji bližajoče smrti. Stražniki so se dvakrat ustrelili in še po tretjem strelni je »Giggs« negibno obležal na tleh.

Gospa je »Giggsa« dala pokopati z vsemi pogrebni svečanostmi kakor kakšnega človeka. Dogodek z znorelo opico jo je pa tako presunil, da najbrže nobenega šimpanza ne bo vzel več v rejo.

Dve ženski, ki 40 let nista spregovorili z nikomer niti besedice in tri mesece skrivali truplo svoje umrle matere

London, julija. Ko je 80letna Matilda Wardova iz Burchingtona umrla, sta njeni dve hčerki skrivali njeno truplo tri mesece v svojem stanovanju. Nasadnje je policija razbila vrata hiše in našla truplo pokojnice v njeni spalnici, vse posuto s kafro. Dve dekleti, hčerki Matilde Wardove, že sami stari devici, sta se skrili v drugo spalnico.

Preteklost te čudne družine je zbulila veliko zanimanje v vsej angleški javnosti. Matilda Wardova je imela dve hčeri; ko je mož umrl, je kupila hišo za 1000 funtov šterlingov, a kmalu je pogorela do tal. Potlej je voda kupila drugo hišo in v njej živila svoje samotarsko življenje. Celih štirideset let ni nikoli šla nikam. Nikogar ni sprejemala in ni imela nikakršnih stikov z zunanjim svetom. Pri glavnem vhodu je bila odprtina, ki je skozi njo poštar oddaljal pisma, skozi njo je plačevala račune in samo skozi njo je bila v stiku s svetom.

Sosedje niso videli te čudne družine celih 40 let. Pred kratkim so pa začeli ljudje sklepati iz nekaterih znakov, da je en član te družine najbrže umrl. In res je policija dognala, da je starka umrla pred tremi meseci in da sta ves a čas njeni nenormalni hčerki čuvati jeno truplo.

IROM PO SVETU

v 28 vrsticah

ad val vročine je zajel južno Poljsko, povprečna topota je 40°C v senci. Okopališče iz bronaste dobe so izuli v Transsilvaniji v bližini Monja na Romunskem. Našli so tudi starega nakita in orzja.

Garbo bo po svoji vrnitvi v Woodstocka študirati vloga g. Curie, slavne francoske kemistice, ki je odkrila radij. — Maštu Mont-Blanca, v višini 3.825 m, je te dni bral neki francoski turist.

Mašti je prisostvovala samo skupina turistov. — Poldrug sardin so te dni vrgli v morje nški ribiči v Franciji, ker jim za konservarjanje sardini niso plačati cen, ki so jih zahtevali. Je padel v reko na neki gor na otoku Jamaiki; 48 ljudi niso bil utonili, 50 se jih je pa potolkl. — Klopotila iz živila Lipskem je dobila 18 klon. Pa redek primer rodovitnosti! in dolgo progo od Gjedera do ma je navzdeči viharju v 41 eplavalna danska rekordna plančenja Kammersgaardova.

vnajte naročinot!

**RADENSKO
ZDRAVILNO
KOPALIŠČE**

zdravi z dobrim uspehom bolezni srca, ledvic, živcev, nervoz, žlodec, jetra, ženske katare, spolne motnje, notranje žleze.

Ako trpite od katere teh bolezni ali sploh obiskujete zdravilišče, zahtevajte načrt, v katerem imate mnogo koristnih navodil o zdravju.

Uprrava Radenskega zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI
Direktori wagon za zdravilišče SLATINA ter RADENCI odhaja iz Ljubljane ob 8.00 ter prihaja v RADENCE ob 14.42.

Ko padaajo bombe na Korejo...

Japonci - izvoljen narod

»Naš namen je, odpraviti s sveta vso krvico in prinesi ljudem trajno srečo.« Izjava jap. voj. ministra.

Dogodki na Dalnjem vzhodu so obrnili pozornost vsega sveta na Japonsko. Ozadju japonske napadalne politike beremo zadnje čase vse mogoče teorije, največ realnopolitičnega značaja. Sorazmerno so pa le malo pisali o ideološkem ozadju, čeprav je morda največje gonilo japonske politike.

Eden najodličnejših poznavalcev Japonske, ameriški žurnalist Willard Price, je pred kratkim objavil zanimivo razpravo o ideološkem ozadju japonske politike, ki osvetljuje dejansko stanje s popolnoma novega stališča.

V prvi vrsti pisatelj poudarja, da so Japonci sveto prepričani o svojem božjem poslanstvu, ki je dusevno in versko gibalj japonske politike.

Na Japonskem vtepojajo otrokom že v najnežnejših letih v glavo tele »svete resnice«:

Japonska je edina božanska država na svetu.

Japonski cesar je edini božanski vladar.

Japonski narod je edini božanski narod.

Zato mora postati Japonska luč sveta.

Ta veliki ponos, da ne rečemo domišljavost, je vzrok, da so Japonci prepričani o svojem božjem poslanstvu in da se čutijo poklicane, rešiti svet pred polomom. »Razsiriti hočemo svoje kraljestvo na vso zemeljsko oblo in zavladati vsemu svetu. To je pred 2600 leti izjavil cesar Jimmu pri ustavonitvi japonskega kraljestva. Zato srečamo v vseh japonskih učbenikih stavek: »Ta izrek si moramo zapomniti kot zmerom veljaven kategoričen imperativ.«

Japonci so prepričani, da je sam Bog zarodil otočno cesarstvo Nipon. Boga Izanagi in Izanami sta rodila otočno državo, ko sta se poročila. Po tem takem so tudi otoki božanska bitja, do celja drugačna ko ostali svet.

Dalje govorji legenda, da je bogovski par rodil tudi boginjo sonca Amaterasu in da njeni potomci vladajo Japonsko. Prvi cesar je bilo božanstvo Jimmu Tendo, ki je ustavilo najstarejšo dinastijo na zemlji.

Clovek že od narave spoštuje starost; japonska dinastija je vse storila, da svoje podanike le še bolj utrdi v tem spoštovanju. Medtem ko v Evropi propadajo dinastije, ker vladarji ne ravljajo v skladu z dinastičnimi zahtevami ter si s svojo lakomnostjo odvajajo ljudstvo, ni bilo na Japonskem nikdar dinastičnih težav.

Označba »cesar« za japonskega vladarja ni točna. Japonci ne pravijo nikdar cesar, ampak »teno«; to pomeni »nebeski kralj«. Vladar ne velja cesarja ali kralja, ampak za neposrednega potomca bogov: kot takega tudi časte in molijo. V vseh japonskih knjigah je to zapisano do nedvoumno. Tudi japonski modri pisatelji in pravniki rabijo to dečijo. Celo na zahodu vzgojene libe osebnosti, kakor pokojni Inazo Nii, imenujejo japonskega cesarja »senega zastopnika nebes na zem.«

Medtem ko se povsod drugod leta čedalje bolj izgublja resvera, na Japonskem njen pom boj in bolj rase. Leta 1935. je izdala uraden proglaš, da pre zdaleč ni del vlade, ampak steno — oblast, ki zaradi svojega iz boginje sonca gospoduje na.

Toda japonsko božanstvo se juje samo na cesarja in na tudi ljudstvo samo zahteva sv. Najprvi prebivalci so bili na skem bogovi. Iz njih izvira pleme Yamato, t. j. seme Šmega. Vsi drugi smrtniki so nega pomena, »Iz božjega iponskega ljudstva«, je rekel

VOJNA MED RUSI IN JAPONCI?

Dva smrtna sovražnika, ki samo čaka priložnosti, da drug z drugim obračunata. Gonilo japonskega imperializma: vera v poslanstvo izvoljenega naroda. Gibalo ruske daljnovežne politike: maščevanje za poraz iz leta 1905. V ozadju obeh: Koreja, podjavljena dežela 23 milijonskega naroda, ki pričakuje od Rusov svoje odrešitve.

Bošoku, sovjetski Lawrence

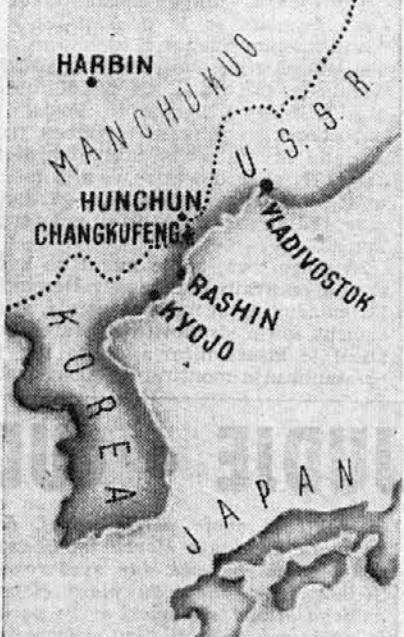
Mož, ki je izdal Rusom japonske načrte o napadu na Vladivostok in rešil maršalu Blücherju življenje

V Moskvi mrzlično pričakujejo vrnitve enega izmed najslavnejših sovjetskih tajnih agentov, ki nastopa zdaj kot Korejec Bošoku zdaj kot stotnik

Simlov in zdaj spet kot japonski častnik Jamato Šokaj.

En sam človek drži v svojih rokah usodo Azije, morda celo usodo vsega sveta. Živel je več mesecov na Koreji

in na Japonskem in čeprav je na njegovo glavo razpisana visoka nagrada, se mu je vendar posrečilo, da se je

japonski policiji in odnesel

celo kožo. Njegovo poročilo, ki ga bo v nekaj dneh podal v Moskvi, ne bo samo važno, temveč bo od njega bržkone odvisna odločitev Kremlja — z drugimi besedami, vprašanje o miru in vojni.

Ako bodo iz tega sporocila sklepalji, da je Japonska notranje prešibka, da je njena vojna industrija pomanjkljiva, da se bodo v primeru rusko-japonske vojne pričeli nemiri na Koreji in celo v Japonski sami, potlej Rusija skoraj gotovo ne bo marala izpustiti iz rok prelepje in edinstvene priložnosti. Ce bo pa Simlov povedal, da ima Japonska še dosti rezerv in dovolj skrivenih tovarn za vojno orožje, skratka da je temeljito pripravljena za dolgo vojno, ce treba tudi proti dvema sovražnikoma — potem seveda bo sovjetska Rusija še počakala.

Mož, ki je rešil Vladivostok

Koreja, po velikosti skoraj tolikšna kot Jugoslavija, s 23 milijoni prebivalcev — prvič so jo »začasno« zasedli Japonci leta 1895., potlej pa uradno anektrali leta 1910., nekaj let po rusko-japonski vojni — se še zdaleč ni spriznjalna s svojo usodo; zato mora Tokio imeti tamkaj dokaj močno posadko, če noče lepega dne dovesti kakšno neprjetno presenečenje.

Rusija je znala zmerom kovati dobiček na rovaš teh večnih nezadovoljstev. Njeni 15letni vztrajni propagandi gre zasluga, da del korejske mladine — in vendar ta mladina ni komunistična! — pričakuje odrešitve svoje domovine izpod japonskega jarma prav od rusko-japonske vojne. Cela armada korejskih rodoljubov vohuni za Ruse; naj gre za še takov nevarno početje, ne zmajanka nikoli korejski prostovoljev — če le vedo, da bodo mogli škodovati skupnemu sovražniku, Japoncem.

Toda čeprav je veliko mladih Korejcev, ki po nobeni ceni nočejo priznati japonske nadvlade, ni po drugi strani nič manjše število tistih, ki so se spriznali s trdo resničnostjo in zagovarjajo zvesto in pošteno sodelovanje z Japonom.

Eden izmed teh je bil tudi mladi študent Bošoku. Že zgodaj so ga poslali v vojaško šolo v Jokohamo in zdele se je, da bo postal pozneje eden tistih mladih in zanesljivih voditeljev, ki bi jim Japonci nekoc zaupali politično vodstvo nad Korejo. Toda nekoga dan je neki nepomemben dogodek postavil na glavo vso Bošokovo kariero. Takrat je bil Bošoku že častnik.

Samo dve zaušnici sta bili tisti usodni preobrat, ki je dotlej Japoncem zvezega Bošoka spremenil v njihovega neizporna sovražnika, v stotnika Simlova. Po sredi je bila ženska, žena nekega njegovega tovariša, japonskega častnika, potomcu slavne japonske rodbine. Bošoku mu kot Korejcem, naj je bil stokrat častnik, žalitve ni smel vrniti...

Ta dogodek je ponosnemu Korejcu odpril oči. Pokazal mu je brezdanji prepad, ki bo vzdic vsem vlijudnostnim frazem zmerom ločil Japonec od Korejcev. Bošoku je bil ranjen v dno svoje osebne in nacionalne samoujnosti. Ze je hotel dati vojaški službi slovo in se pridružiti neki tajni protijaponski organizaciji, ko je lepega dne srečal nekega rojaka, ki je že dolgo de-

loval proti Japonski in za Rusijo. Tisti dan se je odločila Bošokova usoda.

»Ce hočeš škodovati osovraženi Japonski,« mu je dejal ta tovariš, »ni tvoja naloga, pomoziti število tihih in nemočnih zarotnikov v naši deželi. Ostani to, kar si in tam kjer si; tako latko mnogo več koristiš domovini.«

Bošoku je ubogal tovarišev nasvet in je postal častnik. Hitro je napredoval in tako se mu je posrečilo, poslati od časa do časa v Rusijo nepoplačljiva poročila o vojaških tajnostih japonskega generalnega štaba. Tako je postal Bošoku najdragocenejši agent sovjetske vojhunske službe na Japonskem.

Njegov najsenzacionalnejši uspeh — uspeh, ki je hkrati spodkopal njegovo častniško kariero — sega v leto 1933., t. j. v dobo kmalu po zavzetju Mandžukua: takrat se mu je posrečilo prilastiti si japonski načrt o napadu na Vladivostok in ga iztihotapiti v Rusijo.

V tem načrtu je bil podrobno popisan nenadni napad na Vladivostok. Načrt je bil ponos mikadovega generalnega štaba; Japonci so bili sveto prepričani, da njegovi strategiji Vladivostok ne bo dolgo kljuboval.

Bošoku reši Blücheru življenie

Od tistih dob so Rusi tako utrdili Vladivostok, da velja danes za nepremagljivo trdnjavo. Zasluga za to gre največ Korejcu Bošoku.

Kajpak so na Japonskem nazadnje le odkrili dvojno igro svojega častnika in Bošoku je moral na vrat na nos čez mejo. Od tistih dob deluje pod imenom stotnika Simlova v glavnem stanu ruske vojhunske službe na Dalnjem vzhodu.

Naši bralci še pomnijo, da so zadnjih 18 mesecov, v času prosluhli moskovskih procesov, padli na rovaš vrhuncevga povelnika sibirskih armad nevarni očitki. Sicer ga niso naravnost dolžili trockizma, zato so mu pa očitali, da je vse prepustljiv nasproti nekaterim političnim in vojaškim osebnostim. Nekatere so celo že namigavali, da bo kmalu padel pri Staljinu v nemilost. O tem je slišal tudi Bošoku, ko se je prav tedaj mudil v Moskvi.

Tedaj je baje Korejec, prvi mah skoraj odrevenel od osuplosti, gnevno zavpil, da vidijo azijski narodi prav v marsalu Blücherju, skoraj še bolj kakor v Staljinu, poosebljeno vso močnost in neranljivost sovjetske Rusije. Padec takšnega mora bi silno omajal to vero in škodoval ugledu sovjetske Rusije na Dalnjem vzhodu.

To »svarlo« je zaledlo, Kremelj in GPU sta si premisila.

Vzlie težkim nalagom, ki jih ima Bošoku kot voditelj sovjetske vojhunskega poslanta na Dalnjem vzhodu, je ta sovražnik japonskega cesarstva št. 1 — tako mu pravijo Japonci — večkrat smuknil zdaj na Korejo, zdaj v Mandžukuo, zdaj na Japonsko, Lani, pred izbruhom kitajsko-japonske vojne, blizu bili skoraj zasačili v Tokiu, kjer se je neskrbno sprehal po ulicah pod imenom Jamato Šokaj v uniformi japonskega častnika.

Japonci prav dobro vedo, da se mož nekaj mesecev spet mudi med njimi.

Sled na njim opazijo zdaj v Tokiu, igrič na Koreji, tretjič na Kitajskem, povsod obljudljajo orjaški lepaki kanske nagrade tistem, ki se pojavi Bošoka živega ali mrtvega...

oda njegovi rojaki trde, da njemu pride nihče do živega. In tako je jih mož, ki bolj ko kdaj koli pozna in šibkost Japonske, na poti v Tokiu. Njegovo poročilo bo odrešitev pa odsoda mikadovega cesarja, kajti Bošokova beseda v Moskvi ga zavzeže. Povedal bo, ali je že včil trenutek, da se dvignejo azijski narodi proti Tokiu, ali je pa treba kati še nekaj mesecev, dokler ne vponja s Kitajsko tako izčrpala moči dvojnosti Japoncev, da bo mikado cesarstvo že v zadnjih zdihljajih ezmno za vojno na dve strani.

(Po pariškem »Intranu«)

našim slikam:

- olpu: Japonski vojni minister general Ugaki;
- olpu: sovjetski komesar za zunanje zadeve Litvinov;
- olpu: marsal Blücher, vrhovni povelenik sovjetske sibirskih armad;
- olpu: zemljevid rusko-mandžursko-kitajske trameje, prizorišča rusko-japonskih incidentov;
- olpu: oddelki ruskih vojakov sibirskih armad.

Knjige - sovražnice in prijateljice naše mladine

Vpliv slabega štiva na mladino. Dva dečka napadla svojo učiteljico. Takšne in podobne naslove smo te dni brali v naših dnevnikih. Niso bile nove te zgodbe, a vseeno so nas pretresle, opomnile so nas, da moramo na svoje otroke bolj paziti kakor doslej. Ali bi bilo tako nemogoče, da bi naš Janezek napadel svojo učiteljico? Ali si lahko predstavljate, da bi v s Peter zabodel svojega varvara? In vendar so imeli tudi tisti polvajenčni dečki svojo mano in svojega očeta in stavim, da jih starši niso slabe učili.

Kje se je torej začela tista stranpot, ki jih je zavedla v greh, pod kakšnim vplivom so bili, da so že tako zgodil v mladosti naredili takšen zločin? Bili so pod vplivom knjig.

Se iz otroških let se spominim, kako skrbno so me starši varovali, da bi se me ne dotalnilo kaj umazanega. Pazili so na moje prijateljice, nisem se smelaigrati na dvorišču z otroki, a pozabili so paziti na moje štivo. Ko sem pričela hoditi v šolo, sem tudi pričela brati knjige, strastno sem jih požirala, dobre in slabe, kakšne so mi pač prišle pod roko. Hvala Bogu, posebno slabega vpliva te knjige niso imele name, a zmedle so me, nekako prestrašile. Nisem vedela, da so tudi takšne stvari na svetu. Na srečo sem bila radovedna in sem za pojasnila počrpalna mama. Tako so doma prišli na sled moji knjižnici in od tistih dob dalje so na moje štivo pazili prav tako skrbno kakor na mojo družbo.

Res, prav so storili. Pozneje, ko sem že malo odrasla, sem lahko sama izbrala knjige. Nič več jih nisem kazala mami, brala sem jih v šoli pod klopo, v kakšnem kotičku v sobi, na kakšni klopeci v Tivoliju; bolj se me zanimalo knjige kakor pa igre in družba. Teden sam bila že toliko velika, da sem znala ločiti dobro od slabega. Sicer sem še zmerom vse zavzeta strmila nad kakšno knjigo in se vpraševala, kako je le to mogoče in ali se res v življenju primeri kaj takšnega, vendar sem bila že nekako kritična. Ko sem bila v peti gimnaziji, mi je dala neka sošolka v odmoru drobno knjigo; tista sošolka je bila debela, nič je nisem marala, zmerom se mi je zdelo, da se je drži nekaj umazanega. Tudi njej ni bilo do mene, teden mi je pa vseeno vslila tisto knjigo, češ da je »fajn«. Bila ni lepa knjiga, knjiga o spolni ljubezni, in razočarala me je. Od tistih dob se mi je zdelo vse v ljubezni

umazano, kakor je bila nečedna tista knjiga. Prebrala sem jo pa vseeno od začetka do konca, a ko sem jo odložila, me je bilo sram, da sem jo bival. Sram me je bilo, da je tista sošolka vedela za vse tisto, kar zdaj tudi jaz vem, in bala sem se, da bi me utegnila kaj vprašati. Pa ni vpravila. Pozneje sem rajoši knjigo odložila, če sem že v pričetku ugotovila, da ni zame.

Menda ima vsak mlad človek takšno skusnje s prijatelji in knjigami, a vendar vsi mladi ljudje niso enako kritični. Knjiga je vse zahrbnični sovražnik, kakor pravi sovražnik. V knjigi je vse na video lepo napisano – ali je potlej čudno, če mlad človek verjame mrtvin črkam, če si misli, kako bi bilo, ko bi jaz tako poskusil živeti? In tedaj se prične slab vpliv slabe knjige in dobro vpliv dobre. Kakor hitro se prične bralec knjige v mislih primerjati z glavnim junakom, kakor hitro občudeje njegovo dejanja, kakor hitro si želi, da bi tudi on tako delal in živel, se že prične vpliv knjige na človeka. Pozneje človek tudi podzadneno res tako dela, kakor je stal. Tako si kaj takšno vpliv slabega štiva na secer pošteno, dobro vrgojeno mladino.

Kdo je poklican braniti mladino pred tem zahrbnimi sovražnikom? V prvi vrsti starši. Starši naj pazijo, da bo otrok res že od mladih nog, od tistega dae, ko bo znal brati, bral dobre knjige. Strap se po malem, po kapljicah nabira, a lepega dne ga je polna vsa mlada duša. Občutljiv otrok, ki čita slabe knjige in živi pod njih vplivom, izgubi pravi zdravi odnos do življenja. Predstavlja si življenje tako, kakor so ga opisovali knjige, in je pozneje kar začuden, ko vidi da je življenje drugačno in da so knjige lagale. Starši naj torej pazijo, kaj bera njih decu, pazijo naj tudi, da ne bodo otroci brali slabih knjig v šoli, na sprechodih, na izletih. Razlože jin naj, da so knjige slabe in dobre, in da so slabe knjige zlagane. Tudi pri tem vzgojnem vprašanju je glavno zaupanje. Otrok, ki zaupuje svojim staršem, se nehotne med vprašanjem ali med pogovori izda, kaj je stal. Potiek starši nimajo več tako težkega dela, da izvedo, kje je takšno štivo dobit, in da v bodoče preprečijo slabih knjig. Starši se morajo pač zavestati, da je slaba knjiga prav taklik ali pa še več ko slaba družba in da jin dobra knjiga pomaga pri vzgoji bolj kakor palica in pridige.

Saska

Kako se ženska obrani napadalca?

Kaj bi storili, ako bi vam na trgu

predzren tat hotel iztrgati iz rok ročno torbico? Klicali bi na pomoč in se predzrene na vse kriplje otepali. A preden bi vam utegnil kdo pomagati, bi najbrže tat že opravil svoje delo in izginil z vašo ročno torbico v gneči. To se pogosto zgodi, čeprav je pri takšnih predzrenih napadih v bližini navadno dovolj ljudi. Pomagati si morate torej sami. A kako?

Eden najprimernejših obrambnih prijemov je tale: če vam hoče tat iztrgati ročno torbico, ki pa če vam seže v žep, hitro zgrabitte njegovo roko za mezinec in ga upognite z vso silo nazaj, proti hrbtni roki. Bolečina v malem prstu je tako silna, da je nihe ne prenese, in tako bo tudi tat hitro spustil torbico. Med tem boste pa že imeli toliko prisebnosti in časa, da boste poklicani na pomoč. Glavno je pač, da ste rešili svojo ročno torbico, ki imate v nej denar ali pa še kaj dragocenjšega, kakšno listino, kakšen spominek ali kaj podobnega.

Ce vas pa kdo napade od spredaj – tako pogosto napadajo vsiljivci, ki hočejo vdreti v stanovanje – nikar ne otepjte kakor nori okrog sebe, ker to nič ne pomaga. Če imate še roke proste – na to posebno pazite – primažite svojemu nasprotniku s pestjo močan udarec v nos. Takšen udarec je čudovit, če ga znate poštene »prilepititi«. Napadalec se bo optekel, med tem boste pa že poklicani na pomoč.

Ce vas tat ali vlonilec presenetí v kuhinji, pisarni ali v trgovini, ga skušajte že od daleč spraviti iz rav-

notežja. Pograbite prvi lonec z vodo ali juho in mu žalučati vodo v obraz. Nič ne de, če bo vroča, le vrela ne sme biti. Uspešni obrambni pripomotek je črnilo. Pograbite črnilnik in treščite črnilo napadalcu v obraz od spodaj navzgor. To je važno. Ce namreč poljete napadalca kar naravnost, mu varujejo oči tretjalnice in hitro bo spet nared. Če ga boste pa polili od spodaj navzgor, bo imel oči polne vode ali črnila; to ga bo zmedilo, med tem boste pa že ukrenili vse potrebno, da vam bodo prihitali sosedje na ponoč. Le kričite, a ne brez zvez, ampak tako, da vas bodo ljudje razumeli.

Doslej smo govorili samo o takšnih primerih, če kdo napade vas samo.

Druga pesem je, če napade kdo vašo sprememvalko ali koga drugega v vaši družbi. Tedaj je prvo in najvažnejše, da takoj priskočite napadencu na pomoč. Naj vam ne pade srce v hlače, bodite pogumni, dva bosta že premagala enega, razen če nima napadalec noža ali sekire. Napadencu ne boste dosti pomagali, ako boste skočili vtrše k njemu in se lotili napadalcu od spredaj. Skočite mu rajši za hrbet in če le morete, vrzte napadalcu čez glavo kakšno odoje ali suknjo ali plašč. Držite trdno! Tema in občutek, da ima nekoga za hrbotom, bosta napadalca zmedila. Vi pa kričite, kričite na vse grlo. Če rešilne odeje ni pri roki, skočite napadalcu za hrbet in mu pritisnite oči navznoter, toliko, da ga bo silno zbolelio. Takoj bo pustil svoj plen. A ne pozabite kričati, da vam med tem še drugi pritek na pomoč.

Nekatere bodo morda mislite, da so ti nauki nepotrebni in da človek ne more imeti dovolj prisebnosti, da bi se smotreno branil, če ga kdo zahrbno napade. To pa ni res. Rajši poskušite takšno obrambo se doma, na svojem bratu ali možu, da boste navorjene teh prijemov. A prosim, ne prenesnično! Dandanašnji časi so že takšni, da se nam lahko celo na izletih marsikaj zgodil, tudi če smo v resnici revni in nimamo prebile pare pri sebi. Zatorej nam merda ti nauki niso odveč in res vesela bi bila, aki bi ta ali ona izmed naših bxalk nagnala kakšnemu predzrenemu, tatu strah v kosti – po mojem receptu.

Simona

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Četrtek: Možganova juha, kumarična omaka, krompirjev pire. – Zvezčer: Telečji rezek in solata.

Petak: Zelenjavna juha, kolerabice, krompirjev pire. – Zvezčer: Pečenjak s kompotom.

Sobota: Guljaževa juha, kumarična solata, pečen krompirček. – Zvezčer: Govedina z makaroni.

Nedelja: Riževa juha, nadvečne lečje prsi, mesana solata*, mandljev kipnik. – Zvezčer: Mrzel narezek in pečeni malancani.

Ponedeljek: Govejja juha z vlivinci, stročji fižol z zabelo, sirovi zavitki. – Zvezčer: Krompirjevi svički s solato.

Torek: Krompirjeva juha, jabolčna pogata in kompot. – Zvezčer: Telčje guljaž.

Sreda: Juha z ovrtim graham, stročji fižol v solati, pečen krompirček. – Zvezčer: Kompot in doboševa torta.

Pojasnila:

*Govedina z makaroni: Daj v kožico dve žlice masti in zarumeni v nej žlico drobno rezane čebule. Dodaj dolgovo kilo na koščke rezanevega mesa, potresi ga s soljo in pa-

ali radič ali glavnato solato malo osoli, oblij z oljem in limonovim sokom, morda dodaj tudi malo vinskega kisa, ki si vanj dodala nekoliko striga česna.

Mandljev kipnik: V lončku mešaj 1 rumenjak, 1 jace, 1 limonov sok, nekaj žlic kavne smetane in pest drobtin, Zmes daj v ponev in na ognu tako dolgo mešaj, dokler se ti ne zasiri, potem jo pa stresi na sito, da se odcedi. Namoči v vodi ostrgano žemljo, razgrev za 2 jaje presnega masla, daj vanj žlico moke, ozeto žemljo in 3 žlice smetane. Pridno mešaj in pravi tako dolgo, dokler se popolnoma ne odloči od ponve. Nato stresi v skledo, hladno zmešaj in pridaj zmesi, ki je na situ, 8 rumenjakov in 10 dkg sladkorja, 10% dkg mandljev. Mandljev pripravi takole: daj v razbeljeno maslo olupljene in suhe mandlje, da ti zarumene, potem jih vzemi ven in mrzle stolci. Za mandlji primesaj trd sneg 5 beljakov in 2 peščeni drobtin, da v pomazan model in peci ali na sopari skuhaj. – Če kuhaš kipnik na sopari, ga stresi, preden ga daš na mizo v skledo, pripravi takole: vlij čezenj řed.

Pečeni malancani: Olupi 1 kilo mladih malancanov, jih zreži v pol prsta debele rezine in jih osoli. Cez nekaj časa jih polij z vodo, zmešaj in ožmi. Medtem daj v kožico dve žlice presnega masla in veliko pest drobno sesekljane čebule. Ko čebula zarumene, pridaj še pest drobno sesekljane zelenega peteršilja in 20 dkg krušnih drobtin, kavno žlico sladke paprike in malo soli. Ko drobtine zarumene, pridaj 3 ali 4 olupljene in na kocke rezane paradižnike in malo česna in zmešaj. Zdaj daj v namazano kožico plast malancanov, potem plasti nadeva, tako da porabiš oboje. Na vrhu naj bodo malancani, dobro jih polij z oljem in porini v pečico, da se speko. Daj jih na mizo s praženim krompirjem.

Sirov zavitek: Pripravi testo kakor za mehke rezance iz pol litra moke, 2 jaje in malo vode. Potem daj v kožico dve žlice presnega masla, pol žlice drobno rezane zelenega peteršilja, 3 žlice drobtin, poln majhen krožnik zdrobljenega sira in nekaj žlice smetane, 2 rumenjaka in nekaj žrni soli. Testo razvaljaj kakor za rezance. Iz nadeva naredi kakor oreh velike kroglice in jih polagaj na testo, 2 prsta od roba in prst vsakebi. Potem zagni testo do roba čez kroglice in dobro pritisni okrog vsake, da se testo sprime. Nato razreži s koleškom, da dobriš zavitek; skuhaj jih v slani vodi. Kuhanje pobiraj s penovko iz vode, polagaj na krožnik in zavabi s presnimi maslom in drobtinami.

Dušen rdeč korenček: Olupi korenček in ga nastrgaj na tistem strgalju, ki ga uporabljaš za čebulo, potlej ga pa daj dušili na vrčo masti, ko se voda posuši, ga omokaj in zaliž z mrzlo vodo ali juho. Nato ga osoli in dodaj 4 kocke sladkorja.

Iz Pariza nam poročajo...

Naše bralke se bodo najbrže pošteno začudile, ko bodo videle slike prvih jenskih in zimskih pariških oblik in plaščev. Mislite bodo, da jih oči slepe in da gledajo orumenele fotografije svojih mamic in babic. Sicer je vse to še skrivenost, a skrivenost so menda zato, da jih razvozamo. Letošnjo jesen še boj pa zimo bo res moderno vse nemoderno. Sliši se nesmiselno, pa ni.

Ali si lahko predstavljate strašansko nemoderno obliko s pasom ob bokih? In vendar bo letos takšna »nemoderna« oblika v modi. Edina razlika med nekdaj modernimi oblikami naših babic in oblikami, ki jih bomo nosile letošnjo zimo, je v dolžini krila. Letošnje oblike bodo segale namreč samo do kolen. Sicer si pa človek res ne more predstavljati, kako bi v dolgih krilih tekle za cestno železnico ali pa za avtobusom, da nam ne uide pred nosom. Torej bomo samo do kolen posnemale naše babice, zato se bomo morale pa z glavicami suženjsko pokoriti nekdani modi.

Sicer pa modni ustvarjalci iz Pariza nimajo slabega okusa. Po dolgih letih dolgih las so se na lepem spomnili, da smo vse preveč zanemarjali lepoto tilmnika. In kaj so boste želevale? Vse kodre so počesali navzgor, tako da je tilmnik prost. To ni lahka stvar in spet bodo imeli frizerji dovolj dela, če bodo hotele biti ženske lepe. Nič vam naj pa ne bo žal: za starimi pričeskami, nove so vse lepše in lahketje. Izvrstno se podaja k njim novi klobučki, spredaj potisnjeni globoko na celo, zadaj pa privihani, da lahko občudujes nežno črto tilmnika in vrata.

Tudi oblike so čisto v slogu osemdesetih let. Ukrnjene in sešite so tako, da se tesno prilegajo životu. Od zadaj in ob bokih je pa blago nabranjo v spet ali zvezzano v pentilo. Vrsta gumbkov, navadno iz istega blaga kakor oblike, teče od vrata do roba. Že spomladi smo prerovali, da se bo pas dignil proti prsim, ali pa zdrknil proti pokom. Samo tam ne bo ostal, kjer je bil doslej. Zdaj, poleti smo nosile pas še v pasu, kvečemu smo ga

pomaknile navzgor, na zimo bomo morale pa oblike popraviti tako, da bo pas bliže bokom. Vitkim ženskam se nova črta oblike sicer imenitno poda in ko se bomo lepega dne na novo modo navadile, se nam bo zdele ravno tako elegantna in ljubka kakor zdaj.

Sicer pa nova modna črta ne bo edino pariško presenečenje na jesen. V pariških modnih salonih že z vso paro delajo nove oblike in plašče za letošnjo jesen in zimo. Posebno pozornost posvečajo pa pariške šivilje plaščem in kranju. Ženski plašči bodo imeli mnogo krznenega okrasja. Novost so posebna krzna ogrinjala s pravimi kapucami, kakršne imajo kapucinari. Pogosto plašče nima nič krzna in je krzno izdelano posebej v oblikib dolgih trakov, ki jih poljubno zavežeš okrog pasu in vrata. Kajpak je zato primerno le nizko, voljno krzno.

Pa pustimo kranjo, ko nas še sonce boli. Zanimalo vas bo, kakšne barve lotos v modi. Menda se čisto pod vplivom obiska angleškega kraljevskega para v Parizu so Parizani kot volilni modni barvi zimo izbrali malo in dročne in rdeče. Ti dve barvi bodo uporabljali v kar najrazličnejših sestavah in v vseh mogočih odtenkih. Od nežno-rožnate in sinje do temnomoderne in skrlatnordeče. Posebno zamisli so dvo-barvni plašči, a povem vam, da takšna plašča menda nobena Ljubljanka ne bi oblekla, tako slikoviti so.

Spoloh bo letošnja pariška zimska moda višek elegancije in svojetnost. Razumljivo je pa, da je modnim ustvarjalcem že zmanjkalo idej in da nehotne segajo po starem. Tako si obejajo mnogo uspeha pariški saloni od rokavov v oblikib gnajati. Menda se se vsaka spomni, da smo jih pred nekaj leti nosile in da smo se jih hitro naveličale. Zdaj so pa spet v modi... Hvala Bogu, da nismo v Parizu, da nam se ni treba misliti na krzna, na zimo in mraz. Zdaj pač še lahko hodimo v poletnih oblikah, ki niso samo prijetne ampak t

ZRCALO

naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Druga plat kolajne

Zrcalo naših dni rado kaže vse mogoče neprijetne dogodke. Nekaterim dopisnikom so posebno pri sreči ljubljanskem tramvaju in njegovi uslužbenci. Sem starejša gospa z bolnino. Kadar koli in kjer koli sem vstopila ali izstopila, sem opozorila službojoče sprevodnike, da težko vstopim ali izstopim. Brez izjem so mi vsi radi pomagali iz voza ali na voz. Prosil sem vselej z vso vlijudnostjo pomoč in z vso vlijudnostjo so mi tudi pomagali.

Vlijudna beseda in prošnja je povsed v poštovanju, prav posebno pri tramvajskih uslužbcih, ki v svojem pretežkem službovanju tudi nimajo zelenih živev.

M. J. T.

Naša nata

Na ljubljanskem kolodvoru. Gnezca, kakor pred odhodom vsakega vlačka. Kmečka ženica cekarjem in ručo je prihitela v avto. »O, jehatna, še pet minut, pa mi bo vlak ušel!« Hitela je mimo ljudi, ki so stali v vrsti in prosila: »Gospod, naj me ne pustijo naprej, da ne bom vlak zamudila. O, gospa, naj me no... in tako naprej. Ljudje so jo puščali in se smehljali. Do odhoda njihovega vlaka je bilo gotovo več kot pet minut. Žena je prišla do mladega fičfiriča in ga spet prosila: »Gospod, naj me no...«, »Gospod, se je trdo obregnil: »Nikamor vas ne pustum, pa bi prej prišli. Naj vam bo šola, če zamudite.« Se enkrat je prosila žena, kar je neotesane s trdim ovratnikom, naščiprjen kot puran iztisnil dvigajoč roko:

»Hočete klopot?« Ženica je plasno stopila vstran: »Gospod, naj mi ne odpustijo!« Gospod se je odpuščajoče nasmehnil in pri okenu zahteval: »Brzi, drugi razred, Zagreb.«

Kamitan je potegnil, ženica je zajokala in ostala v Ljubljani.

Freka

Trgovski vajenec

Za vajence imamo poseben zakon, ki se pa žal niti delno ne izvaja, narobe, vajence marsikdo na kar najusrovejši način izkoristi in o tem naj priča tudi tale zgodbina:

Ko je trgovski vajenec po večerji snažil kljukne in prenašal vreče do 11. ure zvečer, mu je trgovce naročil, da mu mora osnažiti čevlje.

Ker mu je pa čevlje zaradi preutrujenosti bolj slabos osnažil in posabil odvezati vezaljke, ga je drugo jutro poklical trgovec v sobo in mu reklo:

»Ako mi še enkrat pozabiš odvezati vezaljke, giej, da se mi izgubiš, za danes pa moraš za kazeno po 11. uri zvečer napisati 500krat na pašpirante vrečice: »Ko osnažim gospodove čevlje, moram vezaljke zmerom odvezati!«

Ap.

Prizor z ulice

V središču Ljubljane, v neki stranski ulici ima najemnica v pritličju na oknu v lončkih cvetlice. Ker ne premore vrta, je to njen edino zelenje in cvetje; zato ga tem bolj goji in čuva.

Pred nekaj dnevi je pa prišel po tej ulici eleganten gospod, že srednjih let, v spremstvu dame. Po njunem vedenju sodeč, sta morala biti kak zaljubljen par. Kar na lepem je gospod pristopil k oknu najemnice in odtrgal od cvetlice z več lepimi velikimi listi enega izmed najlepših, ga nesel k dami, pričel pred njo trgatist na majhne kosce in jih razmetavati po ulici. Ko je pričela ogorčena lastnica protestirati, se ji je elegantni gospod še posmehoval in njegova spremljevalka mu je še pomagala. Šele ko mu je oškodovanka zagrozila s policijo, jo je dični par naglih krovkov odkuril.

Ce se že jezimo na otroke, ki v svoji nevednosti trgajo cvetje kje zunaj na prostem — kaj naj rečemo o takem odraslem človeku?

Priča

Oddelek za nekadilce

Ko sem zadnjič potoval z vlakom, sem kakor običajno prišla na postajo nekaj časa pred odhodom vlaka, da si zagotovim sedež v oddelku za nekadilce. Na prihodnji postaji je vstopil mlad gospod in kmalu potem, ko je zasedel svoje mesto, si je meni, tebi nič prižgal cigareto. Da bi sopotnike vprašal za dovoljenje, muše na misel ni prišlo.

Vlijudno sem ga opozorila, da je prišel v oddelek za nekadilce in da ga prosim, naj ne kadi, ker mi dim škoduje. Mladi gospod mi je pa drzno odvrnil: »Zaradi ene cigaretave vas ne bo konec, in je mirno kadil dalje.

Z.

RUMENE VRTNICE

Nemški napisal Feliks Horst

(Elegantni salon ravnatelja Gustava Bergmanna. Gospod in njegova gospa sedita po večerji v prijetnem kramljaju pri radiu. Gospod ravnatelju se je posrečilo ujeti poskočen jazz in zdaj poživigava ob njegovih zvokih in dirigira.)

Alice: Ali ne misliš iti še nocoj na potovanje?

Ravnatelj Bergmann: Ne. Kar doma bom ostal. Saj je še najlepše doma ob takem mirnem večeru. Najraši sem še s teboj, ko me nihče ne moti z neprijetnimi obiski.

Služkinja (vstopi, v veliki zadreg): »Milostljiva!«

Alice: Kaj je?

Služkinja: Prišel je neki služabnik in je nekaj oddal.

Ravnatelj Bergmann: Zame?

Služkinja: Ne, za milostljivo.

Alice: Kaj je oddal?

Služkinja (v zadregi): Cvetlice!

Ravnatelj Bergmann (nezaupljivo): Alice, kdo ti pošilja cvetlice?

Alice (vzvijeno): Nimam pojma.

Ravnatelj Bergmann (služkinji): Prinesite cvetlice sem! (Služkinja odide.)

Tako se bo vse pojašnilo.

Alice: Ali si detektiv?

Ravnatelj Bergmann: Ne, a poznalec ljudi. Iz vrste cvetlic in iz velikosti šopka bom koj spoznal, ali jih je poslala mlekarica, Šivilja ali modistka, ki hoče praznovati obletnico neplačanega računa.

Alice (užaljeno): Ali misliš, da mi kdo drugi ne more poslati cvetlic?

Ravnatelj Bergmann: Mogoče premogar, ha, ha, ha! Ni dogovoril, kajti vstopila je služkinja in sopeč prinesla ogromno košaro polno rumenih vrtnic. Ravnatelj Bergmann ostrmi. (Potlej

proti služkinji): Lahko greste. (Služkinja odide.)

Ravnatelj Bergmann (skoraj surovo): Kdo ti je postal te cvetlice?

Alice: Ne vem. Sicer pa, ali ni zraven posebnice? (Bere na glas): Moju plavolasemu srčku!

Ravnatelj Bergmann (ko da bi ga gad ilčil). Potem zarjove): Od koga so te cvetlice?

Alice: Poznavalec ljudi si vendar ti, ne jaz!

Ravnatelj Bergmann: Za to pa res ni treba biti poznavalec ljudi. To vsak osel takoj vidi. Celo zakonski mož to vidi. Cvetlice ti je postal neki ljubimec.

Alice (logorčeno): Gustav!

Ravnatelj Bergmann: Lepo stvari se godel! Ali se zato že dvanajst let ubijam? Ali zato garan od zore do mraka? Ali zato delam nadure? Jaz, ravnatelj! Ali mi zato ni bila nobena žrtev prevelika? Da moram kaj takšnega doživeti!

Alice: Včasih bi se moral pač tudi zame kaj pozanimati!

Ravnatelj Bergmann: Z drugimi bedemi: zanemarjal sem te. S takšnimi obtožbami so dedno obremenjene vse žene... Zakaj nekaj sem toliko delal? Samo zato, da bi ti ustvaril lepo življenje. Ti si pa meni nič tebi nič izberes drugega!

Alice: Za takšno me torej imaš?

Ravnatelj Bergmann: Seveda! Saj so te cvetlice najboljši dokaz za to!

Alice: Če si že tako podel, da me česa takšnega dolžiš, ti bom povedala po pravici: Da, varala sem te! Včeraj! Predvčerjšnjem! Vsak dan! Povedala ti bom tudi, kdo mi je postal cvetlice. Ze dve leti imam lju...

Služkinja (vstopi): Oprostite, milostljiva...

Alice: Kaj se je zgodilo?

Služkinja: Sluga, ki je prinesel cvetlice, je spet tu.

Ravnatelj Bergmann: Kaj bi rad?

Kaj je pa spet prinesel?

Služkinja (skoraj vesela): Cvetlice niso za nas, milostljiva.

Alice (bladnokrvno): Dobro.

Ravnatelj Bergmann: Odnesite cvetlice! (Služkinja odide s cvetlicami. Tišina.) Ravnatelj Bergmann: Kaj bi rad?

Alice (se zasmieje).

Ravnatelj Bergmann: Zakaj se smej, Alice?

Alice: Smejem se moški nečimnosti. Samo zato, da bi ti dokazala, da me drugi ljudje obožujejo, torej iz gole nečimnosti sem te nalgala z ljubimcem. (Mož je vprašajoče pogleda.) Ali si pa mar misliš, da je vse to res? O, Gustav!

Ravnatelj Bergmann (nekam negotovo): Vsekako tega ne bi bil zasluzil.

Alice: Tako srečen zakon, kakor je nadin! Nikdar nobenih prepirov. Zmenoma sama ljubezen in zvestoba.

Ravnatelj Bergmann (ganjeno): Da, tako je, srček moj, in tako naj tudi ostane.

Alice: Zdaj grem spati, ljubček. Lahko noč. (Poljubi ga na čelo in odide.)

Ravnatelj Bergmann (Sam. Plane na telefonu in pošči neko številko): Tam cvetličarna Flora?... Tu ravnatelj Bergmann!... Take povrnosti še svoj živ dan ne pomnim! Ce se še kdaj pripeti, da boste poslali rože pošiljalcu namesto naslovljencu, ne kupim nikdar več pri vas!... Skandal!... Lahko noč!

(ba)

Humor in anekdote

Moderna mladina

Učiteljica vpraša Petrčka: »Naštej mi imena nekaterih zvezd!«

Petrček: »Nogometnih ali filmskih?«

Marijančkovo jajce

Marijančku je šest let, dober fantiček je, samo pri jedi je preveč izbirčen. Nikoli mu mama ne ustrezje; zdaj je juha prevoča, drugič meso pretrdro, zdaj kolac premalo sladak. Mamica Marijančka lepo uči, da se ne sme zmerom pritoževati, a Marijančku to ne gre do živega.

Te dni je dobil za večerjo mehko kuhanjo jajce. Komaj ga pokusi, že moško izjavlji: »Mama, to jajce pa smrdi!«

Mama pozna Marijančkove muhe in ko nadobudni sinček še nekaj godrja, dobi eno okrog ušes.

»Tukaj imam, paglavec izbirčni! Če ne bo takoj pospravl jajca, boš moral pojesti še eno!«

Marijanček vidi, da gre za res, ne kaže mu drugega, ko da stisne rep med noge in jajce tiho poje. Šele na koncu, pri zadnjem založaju, se opogumi in vpraša: »Mamica...«

»Kaj spet sitnariš?« vpraša mama strogo.

»Mamica... ali moram tudi kljun pojesti?«

Prijateljice

Dve prijateljice se pogovarjata o trejti prijateljici, ki si je hoteja vzeti življenje.

»Pravijo, da se je zastrupila,« meni prva.

»Najbrže se je ugriznila v jezik,« pravi druga.

Umetnost in moda

»Povejte mi, mojster, zakaj slikate samo nage ženske?«

»Ker se moda ženskih oblek tako hitro spreminja, da so slike že ne moderne, se preden se dobro osuše.«

Tudi brez njega gre

»Ali imate v vaši vasi zdravnika?«

»Nimamo ga.«

»Kaj pa storite, ako kdo izmed vaščanov zbole?«

»Nič. Prišli smo do spoznanja, da bolnik lahko umre tudi brez zdravnika.«

Nova služkinja

»... in pri jedi, Micka, servirajte od leve, prazne krožnike pa jemljite z mize z desne. Ali ste razumeli?«

»Sem, milostljiva gospa, toda — ali ste tako praznoverni?«

Smola

V neki družbi preganjajo čas z raznimi igricami. Naposlед se domenijo, da bo tisti, ki bo naredil najgrši obramb, dobit nekaj nagrade. Vsi režejo spake in se pacijo na vse mogoče načine.

Ob koncu igre sodnik vstane, stopi k neki dambi v kotu in ji prisodi nagrado. Dama ogorčeno skoči pokonci:

»Dovolite, saj jaz se sploh nisem udeležila igre.«

Iz zdravniške sobe

»Tristo vragov,« zarojni zdravnik, »tri meseca vas zdravim za zlatenico, danes mi pa poveste, da ste Kitajec!«

Reineck na obisk, stoj! prav za prav v Rodenstein, zakaj vajin potomček mora biti vendar rojen na dednem gradu.

Ervin je obnemel; šele čez nekaj minut je stričevo prerokovanje popolnoma razumel. Tedaj je ves razburjan planil pokonci.

»Stric, ali je res? Ali je mogoče?«

»No, vendarle se ti je posvetilo! Hvala Bogu! Pesniki ste včasih zabiti, včasih pa slišite travo rasti.«

»Tak povej vendar! Ali veš to iz Helwingovih ust? Torej bo moja Hana...«

»Da, da, z božičnim darilom te bo presenetila! No, ali se boš še znerom otrešal otroških pravljic? Zdaj menda veš, kaj ti je dolžnost!«

»Vem, stric! je zavriskal in planil iz sobe.

Eggen Eckard je pa stopil k oknu in je mužaj se skrilil na parno. Na glas je modroval: »Ti starca klepetulja, spet si se obnesla! Pa te hočejo oportati staroslavenga slovesa s temi modernimi razdejji. Ne daj se!«

Brankov je medtem zdrel po stopnicah nizvod. V družinski sobi ni bilo nikogar, zato je počasi, skoraj plaho odprl duri v sosednjino sobo, Hana je še v jutrnji halji ležala na divanu. Obraz je skrivala globoko v blazino, zato med itenjem še slišala ni, da je nekdoto vstopil.

»Hana,« je po tistem dejal.

Planila je pokonci in si jela vsa prestrašena brisati solze. Ervin je skočil k njej in jo zaskrbljeno vprašal:

»Hana, zakaj se jočeš?«

Ni odgovorila, samo živa rečenica jo je oblikovala do temena.

»Zakaj si jokala? Zakaj si mi mesec v mesecu prikrivala, kar vem šele par minut — srčko, ki že nisem upal misliti več nanjo...«

»Ne, ne, to ni srčko! se je s strahom upirala mlada žena. »Brezmejno nesrečna sem, odkar vem... Zdaj se vendar ne bova mogla...«

»... raziti, meniš? Ne, ne smeva se, to bi bilo bogokletno. Samo besedilo reci, Hana — zakaj jaz sem prost, polnomna prost! Svojo zmotu sem sprevidel — in sem napravil križ čezno. Naj pride kar koli, preteklost nama ne bo nikoli več delala skrbi.«

Globoka, prepirčevalna resnobljost je govorila iz njegovih besed. Hana ni nič vprašala, ni terjala nobenega pojasnila, toda videl je, da mu verja.

»In zdaj znam tudi prosiš!« je strastno spet povzel. »Saj sem te ljubil — od trenutka, ko si odšla od mene, ko sem spoznal, kaj sem s teboj izgubil. Zdaj, zdaj te pa prosim, ostani pri meni, Hana! Nikar me ne zavri, saj me menda ne sovražiš tako zelo!«

»Kaj še!« je vzklknila mlada žena. Umrla bi bila skoraj, toliko sem trpel!«

Spet so jo oblike solze, toda zdaj je okala na prshl svojega moza... In ko je dvignila pogled k njemu, je užral skozi biserje solz v njenih očeh spet zlati odseg. Potopljeno zlato, ki si utira pot k svetlobi!

Srečo prinašajo zlate oči, pravijo ljudje — in bila je polna in smejoča se srčka, ki je drhtela v Ervinovem glasu, ko se je sklonil nadajo in ljubeče zašepetal:

»Zena, predraga — blagoslovljena mati najnega otroka!«

**

Volitve so bile pri kraju, Boj je bil na moč silovit, zakaj šlo je za to, da si Brankov pribori očetov mandat, ki so ga po njegovih smrti ugrabili politični nasprotviki. — Hud je bil boj — in vendar je bil Ervin Brankov napold svedčano ustoličen na mesto po-konega očeta.

Drzavni zbor je že zasedel. Prve seje so bile že mimo in zdaj je ves politični svet nestreno čakal velikih debat. Stranke so poslale v boj svoje preizkušene govornike, zakaj na tehtnici so bile velike stvari.

V stanovanju doktora Eckarda je svečano obleceni Gundermann pravkar raportiral gospo Wittlichovi o najnovnejših dogodkih. Doktor mu je bil namreč podaril vstopnico za državni zbor in zdaj je svoji starci prijateljici natanko opisoval sleherno malenkost.

»Skoda, da niste slišali, gospo Wittlichova. Človek bi ne verjal...«

Gospodinja je poslušala z očmi in ušesi. Saj je bila vendar stebri hiše gospoda glavnega urednika — in kajpak z Gundermannom vred verna čitateljica »Praporja«.

»Tak poveje no že,« ga je silihla. »Po vrsti lepo! Torej kako se je zaločilo?«

»Začetek — prava reč! To ni bilo vse skup piškavega oreha vredno. Govoril je neki star gospod, po tistem in razvlečeno, da je človeka kar spanec loteval. Poslušalci so se pošteeno dolgočasili. Ti so zdehalni, drugi so kimali, nekateri so pa res zadremali. Napisled je vendarle končal — in napovedali se govor gospoda Brankova. Vendar že! Koj ko je stopil na oder, je postal razpoloženje drugačno. No da, gospod Brankov je pač osebnost, kar pravi gospod doktor.«

»Da, to je res. Postaven je — in jezik ima menda tudi na pravem mestu.«

»Pa še pošteno! Govoril je ves čas na pamet; menda je — ukrat samkral pogledal v svoje zapiske. Čul sem, da so se menili o njegovem deviškem govoru, a reči moram, da je bila njeva beseda silovita in polna ognja, veste, gospod doktor.«

pa ne deviška. In glas ima! Včasih je kar zagrmelo po dvorani. »Rojeni govornik,« je menil gospod doktor. »Naš gospod je sedel z gospo Brankovo v prvi vrsti — in ona je bila vsa zamaknjena. In pred menoj je sedel gospod Eberly in se je ves čas pridusal. Tako je bil namreč navdušen!«

Gundermann je obmolnik. Vedel je, da tako povzdigne učinek. In res, gospo Wittlichova je postala vsa razburjena.

»No, dalje, dalje!« je silihla.

»Da, čez pet minut so že vsi sprevideli, da je govor gospoda Brankova nekaj posebnega. Vsi so prisluhnili, stegovali so vratove in v vsej dvorani je bilo tih. Zdaj pa zdaj so udarili v dlan, ploskali so kakor za stavno, na koncu je pa »od vseh strani odjeknil viharne odobravanje«, kakor »Prapor« piše, kadar govor kakšen, »kanon«. Vse vprek je vpilo in ploskalo — in menda bi odobravanje ne naločilo zlepa, da ni predsednik poslušalem zagrozil, da bo dal galerije izpraznit. In potlej je stopil gospod Brankov z odra in vse ga je obolelo. Nepozabno, prekrasno je govoril naš nečak!«

Gospo Wittlichova je odobravajoče kinala. Imela je mnogo smisla za družinske uspehe, in, »naš nečak« je bil sploh njen ljubljeneč, ker je bil zmenom prijazen in viteški z njo.

Gundermann še ni vsega do konca povedal, ko je zunaj pozvonilo. Stekel je k durim in se vrnil s kar se da spostljivim izrazom na licu.

»Gospod Brankov! Ali mar ni lepo, da ko po toljkišem uspehu obiše strica? Veste, gospo Wittlichova, ko bo odhajal, si ga le dobro oglej!«

»Čemu neki? Saj ga že dovolj dolgo poznam.«

»že, že, toda zdaj je drugačen,« je svečano povzel Gundermann. »Zdaj je vendar politična osebnost — in to je nekaj prav posebnega, gospo Wittlichova.«

Notri v delovni sobi sta oba gospoda sedla. Brankov je moral spotoma na skok k svojemu stricu.

»Samo za deset minut, stric,« je začel, »Moram se s teboj pogovoriti. Prej sva utegnila spregovoriti komaj pa besed.«

Eckard mu je prisrčno segel v roko. »Saj sem se komaj prerini, ko so te pa od vseh plati tako oblegali. Zdaj sama in zdaj ti lahko rečem: Hvala ti za vse, kar si nam danes dall! In dobro srčko za bodočnost!«

»Narobe, jaz se moram tebi zahvaliti,« se je otepjal Brankov. »Da sem smel sploši s tega mesta govoriti, je zgolj tvoja in tvojega lista zasluga. Tolikanj energično ste mi segli podroke, in bilo je potrebno, zakaj volivni boj je bil hud, da zlepa ne tako.«

»Prava reč, samo da je zmaga naša. Zdaj smo dosegli to, kar je tvoj oče hotel — pa se mu ni nikoli posrečilo. Ponosen sem nate — in zdaj mi bo pritrdir, da sem tvojega »Wulfbarta« moral tako hudo kritizirati, saj junak iz širinajstega stoletja vendar ni znal in ni mogel govoriti, kakor si ti slobodnjaško govoril z njegovim glasom. Prav, da si zavrgel stari srednjeveški oklep in si zgolj z uma svetlin mečem krepko in pošteno mlatal. Dvajseto stoletje se ti bolje poda; kar ostani na tej poti!«

»Tega ne slišim prvikrat, stric Evgen,« je smehljaje se odgovoril Ervin. »To mi je Hana že pred meseci rekla, ko sem obupaval nad seboj in nad svojo bodočnostjo.«

»Tak tako! Zato si ob sklepku govorila tako čudno pogledal k njej. Nem sporazum, ki mi je ostal prikrit. Bodivesel, da imaš tako ženo ob strani: sami favorjev venec bi te ne osrečil popolnoma. Boš že še videl, kako bo moral stati sredi boja in se braniti na vse strani. Sicer pa — zdaj hotem svečano zatrdirlo, da sem bil jaz tisti, ki je Hano »odkril«, jaz in nihče ni vedela, kako naj bi se izrazil. Pokrila si je obraz z rokama in se briško zjokala...«

Helenino pismo sem oddala Karli, Loti sem pa izrecila drugo za Jurija. Potlej sem sedela z Jurčkom v družinski sobi in ga poučevala. Med njenimi bistromi vprašanji sem kmalu pozabila vse ostalo. Bil je dan, ko sva se učila prirodopisje in sva šla v naravo. Takšen pouč je bil i učiteljici i učencu posebno pri srcu.

Ko je šel Jurček po svoj klobuček, je Loti vsa bleda smuknila k meni v sobo. »Kaj se je pa danes zgodilo? Gospod in gospa sta se pravkar prepriala, to se pravi, gospod je bil precej tih, a gospa — dol v vežmo smo jo slišali! Oh, gospodična, naša gospa...« je pristavila in značajala z glavo.

»Kaj je z gospo?«

»Strašno slabe volje je, najbrže je bolečina. Eno nogo zmerom vlete za sabo, in to jo najbrže skrbi — saj veste, pri njeni materi se je prav tako začelo.«

»Kaj pa?« sem prestrašeno vprašala.

»Bolezen, ki jo je nazadnje pobrala in prav v tej starosti, Justi mi je to pravila, ko sem z njo o tem govorila. Bolezen po najbrže dedna, in to ji zdaj roji po glavi in jo bega in draži. Saj si lahko mislite: gospod je do smrti priklepen na postelje, in zdaj naj še ona lepega dne obleži... Prav živo si predstavljam, kako ji more biti pri duši.«

V tistem trenutku je vstopila Karla. Nekote sem jo vprašajoče pogledala in videla sem, da ima vročico in spaten obraz; zdelo se mi je, da res levo nogo nekam vlete za seboj. Hotel sem jo vprašati, kako se počuti, a me nje pustila do besede.

»Sporočite moji sestri, da bom še sama govorila z njo — že veste, očem.«

»Da, gospo Rhodnova, mislim pa, da je zaman in da bi se obe prav po nepotrebni razburjali.«

»Tako! Bom že videl! Kako si splet predstavlja svojo bodočnost?«

»Le naj pride, če je res že tako dobro, bi si jo kar rad ogledal. Med namu, gospo Wittlichova, moral se bom navaditi na takšne skratljive, zakaj pri Brankovi.«

Gospo Wittlichova je razumevalo prekimala.

»Sem že opazila. Toda otroci niso skratljive, otroci so božji blagoslov, da

PREPOVEDANA LJUBEZEN

PO NEMŠKEM IZVIRNIKU PRIREDILA R. L.

*
LJUBEZENSKI
ROMAN DVEH
MLADIH LJUDI

18. nadaljevanje

Potlej se je zasmajala, kakor se je zasmajala vselej, kadar so jo žive puštili na cedilu. »Bog nebeški, ali še ni dovolj?« je vzklknila. Ta spletka presegla že vse meje. Kaj naj vendar storiti — da bom varna pred Karlo — kaj naj storim?«

Odsla je v svojo sobo in sedla za pisalno mizo. Videla sem, kako je njen pero drselo, kako je rdeča od ogrečja. Čez nekaj časa je zaklicala: »Teta, preberi!«

Dala mi je pismo in čitala sem tele besede:

»Nikoli nisem mislila veliki laži svojega življenja dodati še večje! Helena.«

»To moraš dati Juriju, slišiš, teta, to moraš storiti! Moraš najti priložnost! Tole pa moraš dati Karli.«

Pismo se je glasilo:

»Ljuba sestra!«

Zelo veliko si storila zame, kakor mi je takrat rekel gospod pastor. Rešila si mi dobro ime in me obavarovala sramote. Prosim te, storila mi še nekaj: pusti me, da v miru živim, in sprevidi, da se ne morem in nōčem poročiti. Saj si tako spretna v vseh rečeh in tako boš že našla prave besede za gospoda dokторja Brauna, da mu bo pojasnila jalovost njegove snublitve. Če ti nočes te storiti, bom pa zmotila pravljivo.

»To je boš dala, slišiš?«

»Bon, bon! Pomiri se vendar, Helena!«

»To ne gre tako hitro. Boli me, če ne čutiš, kaj mi hoče Karla storiti in česa vsega misliš, da sem zmožna. In zakaj? In zakaj to želi, zakaj ima to

nesmiseln željo, ali moreš razumeti, ali slišiš? Nekaj mora tičati za tem, sicer Karla ne bi zavrela. In Jurij, kaj si mora misliti o meni? Ali naj ga izdam, naj tujemu človeku izpovem svoj in njegov greh? Ali pa morebiti Karla misli, da... da... bom zamolčala moču, ki mi hoče dati svoje ime?«

Ni vedela, kako naj bi se izrazil. Pokrila si je obraz z rokama in se briško zjokala...«

Helenino pismo sem oddala Karli, Loti sem pa izrecila drugo za Jurija. Potlej sem sedela z Jurčkom v družinski sobi in ga poučevala. Med njenimi bistromi vprašanji sem kmalu pozabila vse ostalo. Bil je dan, ko sva se učila prirodopisje in sva šla v naravo. Takšen pouč je bil i učiteljici i učencu posebno pri srcu.

Ko je šel Jurček po svoj klobuček, je Loti vsa bleda smuknila k meni v sobo. »Kaj se je pa danes zgodilo? Bil je dan, ko sva se učila prirodopisje in sva šla v naravo. Takšen pouč je bil i učiteljici i učencu posebno pri srcu.

Moraš, Ana, moraš — veliko bolj mirna bom, če bom vedela, da si tam. Tudi na Karlo boš imela dober vpliv, in kar se mene liči — moj Bog, takšen bom, ko boš tam, da ti ne morem povedati.«

Pospavila sem svoje stvari in po zvezni

mi je moral precej pomagati, ker sem jo sama le slabo obvladal.

Jurček me je vnočno poslušal. Pripovedovala sem mu o obliku zemlje, o morju in o kopnem. Jurij je sedel poleg kamina na ležalnem stolu in poslušal. Iznenada je vstopila Karla, vsa rdeča in razburjena. Eno roko si je uprla v pok, v roki je pa držala pismo: »Tu piše Braune, da se mora odpovedati časti našega hišnega zdravnik,« je začela s tresočim se glasom. Vrgla mu je pismo na odoje in privstavila: »Svet se moramo Heleni zahvaliti, da bomo v sili brez pomoči in da lahko umremo v poginemot!«

»Morali bomo pač potpeti in gledati, da si bomo drugod dobili pomoč, jo je miril Jurij. »Scheibendorf ni tako daleč in doktor Liebe je prav prijeten človek.«

»In preden ta prijetni človek pride, že lahko vsi umremo.«

»Že mogoče, a sklepa gospoda doktora Brauneja ne moremo spremeniti.«

»Da, ti si najbrž vesel, lahko si mislim, je odgovorila.

»Karla, tamle sedi Jurček!«

Obrnila se je. Bila je bleda ko zid. »Glej, da izgineš,« je spopila otroka, »tukti ni učilica!«

Vstala sem. »Le zaradi globusa sva prisila sem, in ker je Jurčekov oče želel, sem opravičila najino prisotnost in stopila za otrokom. Kaj se je potem dogajalo med zakoncem, ne vem.«

Zvečer Karle ni bilo pri večerji. Stužkinja je povedala, da je gospa bolna, mali mi je pa pošepetal, da je kočičja odšel v Scheibendorf po doktora Liebeja, ker je strie Braune na nas jezen. Mama tako kašla. Razpoloženje pri večerji je bilo še bolj potrito, kakor navadno, zato smo vstali prej kot sicer. Postala sem h Karli sobarico, da bi jo vprašala, ali ji mora Jurček želeti lahko noč. Odgovorila je: »Ne.«

Sva gor. Prižgala sem luč in vzeela v roke ročno delo. Jurček se je igral s svojimi svinčenimi vojaki na starci mahagonasti nizi. Sredi bitke med Prusi in Francozi je vstopila sobarica in rekla, da mora Jurček takoj h gospo Rhodnovi. Ko sem stopila v mizo, nepriznajo spalnicu, sem zagledala doktora Liebeja, kako je preiskoval Karlo. Mimogrede mi je poklical in venomer ponavljal: »Prosim, globoko dihajte, gospo!« Ko je Karlo polozil nazaj v blazine, je vprašal, ali je že kdaj prej imela morebiti kroničen pljuveni katar.

»Da... takrat... preden se je rodil otrok, takrat sem bila dolgo na jugu, zaradi... vnetja pljuvanih vrščkov... a sem se čisto pozdravila.«

»In potem se ni nikoli več povrnilo?«

»Nikoli, gospod doktor... sploh je bilo takrat samo posledica prehlada. Zdrava sem ko dren.«

»Seveda! A paziti se morate vendar. Ali ne bi hoteli spet malo na jug?«

Karla se je vreščete zasmajala. »Ne, ne! Ali mislite, gospod doktor, da utegnem? Bolni mož in otrok — deset konj me ne spravi iz Zülle. Prosim, ne zinite mi o tem niti besede več.«

»No, za zdaj sicer še ni treba misilit na potovanje, zato vas moram pa prositi, da ostanete nekaj dni v postelji in si zjutraj in zvečer izmerite temperaturo. Jutri bom spet prišel.«

Odšel je in zdaj sem sama stala pred Karlo. Njen obraz je bil kar žarec od vročine.

»Skoraj bi mislila, da ima mož prav,« je rekla predse, potem se je pa obrnila k meni: »Hotela sem vas le prosiči, ker poznate razmere še od prej, samo da ljudje vidijo, da je nekdo nad njimi, če bi morala zares oblezati...«

»Sveda, gospo Rhodnova, samo pažite se.«

»Saj ni nič... saj ni nič hudega,« je rekla in me srepo pogledala, »nič ni treba skrbeti. Povejte mojemu možu in tudi Heleni, da ni nič drugega kakor nedolžen katar in te večne sitnosti.«

»Ne razburjajte se vendar, gospo, sem prosila, »Heleni bo zelo hudo, verjemite mi.«

Suhu se je zasmajala. »Da, da,« je rekla, »že dobro, že dobro!... Tako hitro pa vendar ne gre! Ne!« je na lepem zakričala in udarila po pernicu, »oh Bog... oh Bog... Saj tega ne boš dovolil! Ne mislim še unreti, ne, ne! je grozeče vpila in me strmo gledala. Očitno je imela že spet vročico.«

Potlej je hotela videri Jurčka. Posala sem sobarico ponj. Pred vrat spalnice sem ga počakala. »Mama je bolna, Jurček, zelo priden in poslušen mora biti,« sem mu zašepetal.

Zmedeno in negotovo je stopil k postelji in ji ponudil svojo drobno a krepko deško roko: »Lahko noč, mama!«

Prijela ga je in ga potegnila čisto k sebi. »Poljubi me,« je rekla. otrok se je pa iztrgal in zmajal z glavo.

»Takot priidi sem in me poljubi!« je zavpila Karla in se dvignila.

»Ne smem, tetka Helenica mi je prepovedovala, je jokajoč zaklical mal. Jurček!« sem prestrašena zašepatal.

»Saj je res, tetka Ana,« se je zagovarjal. »Zadnjic je rekla Loti, da ne sme dovoliti, da bi me mama poljubila.«

»To si napačno razumel. Poglej, Jurček, zdaj je pa mama žalostna.«

Karla je spet legla v blazine in zmeglo strmela v naju. »No, zdaj vemi, to bi si lahko mislila,« je s težavo dejala. »Pojdi! Je potlej zavpila. Odpeljala sem Jurčka in ga potisnila skozi vrata.

»Tega ji ne pozabim! Tega ji ne pozabim!« je rekla Karla, ko sem se hitro vrnila.

»To je le nesporazum, gospo Rhodnova,« sem jo skušala pomiriti, »poizvedela bom, kako je bilo, in razjasnila zadevo. Kaj pa takole otrok razume, kaj odrasli govore. Edino, kar bi moglo biti, je to, ker zdaj kašljate, gospo Karla.«

»Nisem bolna, dokazala ji bom, da sem čvrstejša kakor ona in kakor vi vvi! Zaradi kašla? Smešno!... Ker se ji nočem umakniti, a zdaj nalač ne... nalač ne! Dajte mi uspaval!«

Pokazala je lepenkasto škatlico na mizi ob svoji postelji, in ko sem ji jo dala, mi je z vročitvom obrazom priklimala. »Pojdite zdaj, zjutraj bom zdrava in... Besede so ji zamrle v nerazumljivem šepetu.«

Pa nisem odšla iz sobe. Sedela sem na stolu ob njeni postelji in čakala, da je zadremala. Neskončno dolgo se mi je zdelo, preden je zaspala, potlej sem šela gor. Jurček je zaspal na divanu, stari Fric, ki mu je delal družbo, je pa zadremal na naslanjanju zraven njega. Zbudila sem ga in ga poslala spat. Potlej sem nesla spečega otroka na posteljo in ga slekla. Komaj je stal pokonci. »Ne manome poljubiti!« je blebel še skoraj v snu, »znamo me boče zmeren poljubiti, tetka.« Potlej je pa vendar mimo zaspal.

Stopila sem k oknu in se zagledala v mireni vrt. Vedela sem, da sedi nedaleč od moje sobe nemiren, ubog človek, ki z žarečimi očmi gleda tja do na starca slemena Male Zülle, od ondod pa strme senkaj žalostne hrepeneče oči k njegovim oknom. Vedela sem to, čeprav nisem še nikoli videla. Ze dolgo sta molčala in njuni pogledi se niso nikoli srečali.

Drugo julro je Karla res vstala in je z zaničljivim posmehom v svojem bledem obrazu sprejela mojo osuplost. Da, da, tako hitro se ne dam, je govoril njen obraz, boste že še videli!

»Sijajno, gospo Rhodnova!« sem vzklaplila in odpodila svoje mračne včerajšnje misli.

»Kajne? Da, mi Normannovi smo žilavi, nas ne vzame kar tako. Le povejte Heleni, kako dobro se počutim. Ne pozabite ji povedati!« je odgovorila in šla z žvenketajočim svežnjem klučev proti gospodarskim poslopjem.

Res je bilo tako, kakor je reknel Jurček. Ko sem šla s svojim gojencem drugi dan popoldne v Malo Züllo na sprechod, je Helena priznala, da je vprašala Loti, ali se ne bi dalo preči, da Karla otroka ne bi poljubovala. Kako je Loti otroku to razložila, Helena ni vedela, prav najbrž ne, saj je bilo tudi zares težko. Vsekakdo jo skrbi za Karlo, ki je morebiti dovedoval materino bolezen, in za Jurčeka seveda tudi. Ko sem ji povedala, da je otrok Karli odklonil poljub, je bila Helena žalostna. Ko je pa slišala, da Karla misli o njej, da goji nekakšno upanje zastran njene bolezni, je bila najprej ogorčena, potlej pa zelo potra.

»Ana, to misli o meni? Sicer pa, zakaj mi ne bi podstikala takšnih grdi misli? Saj ima pravico in jaz se niti pritoževali ne smem! Moj Bog, kaj naj storim, da bo našla mir in z njo vred mi vse... le kaj naj storim?«

Bili sta v njeni sobi, Jurček je pa v veliki sobani zabaval stare dame in pil z njimi čaj. Helena je sedela ob pisalni mizi; videti je bila zelo nešrena.

»Ali greš zdaj domov?« me je vprašala.

»Ne, z Jurčkom pojdem še v gozd, in sicer kmalu, Helena. Ce bom le utegnila, bom po večerji še enkrat prišla sem gor, oče rad vidi, da je mal pri njem v sobi.«

»Pravil je prikimala. »Drevi bodo sicer prišli Brinkmannovi k damam, vendar si bom že vzela pol ure časa, da se bova malo pogovoril.«

S težavo sem spravila Jurčka iz sobane, kajti dvorna dama mu je pravkar pripovedovala zgodboto o dveh pažih, ki sta doživelna nenavadno milost na poročni gostiji neke princese, v obliki gladkorčkov in drugih slaščic. Nadzadnje ga je gospo le spustila, a Jurček se je odločno uprl poslovilnim poljubom. »Fantje se ne smejo pojaviti!« je reknel resno.

Dame so se srejale, Jurček je pa zbežal. Sele na ozkem mostičku, držečem čez Züllo, na tako imenovani lovski stezi, ki je držala v gozd, me je počakala.

»Da sem jaz paž, bi se za sladkorčke niti ne zmenil,« je dejal. »Ce bi mu bila starca princesa vsaj ponija darovala! Jaz bi ji rekel: »Kar sami jejet... konj mi je ljubši!«

To si napačno razumel. Poglej, Jurček, zdaj je pa mama žalostna.«

Karla je spet legla v blazine in zmeglo strmela v naju. »No, zdaj vemi, to bi si lahko mislila,« je s težavo dejala. »Pojdi! Je potlej zavpila. Odpeljala sem Jurčka in ga potisnila skozi vrata.

»Tega ji ne pozabim! Tega ji ne pozabim!« je rekla Karla, ko sem se hitro vrnila.

»To je le nesporazum, gospo Rhodnova,« sem jo skušala pomiriti, »poizvedela bom, kako je bilo, in razjasnila zadevo. Kaj pa takole otrok razume, kaj odrasli govore. Edino, kar bi moglo biti, je to, ker zdaj kašljate, gospo Karla.«

Nisem bolna, dokazala ji bom, da sem čvrstejša kakor ona in kakor vi vvi! Zaradi kašla? Smešno!... Ker se ji nočem umakniti, a zdaj nalač ne... nalač ne! Dajte mi uspaval!«

Pokazala je lepenkasto škatlico na mizi ob svoji postelji, in ko sem ji jo dala, mi je z vročitvom obrazom priklimala. »Pojdi, Jurček, zjutraj bom zdrava in... Besede so ji zamrle v nerazumljivem šepetu.«

Pa nisem odšla iz sobe. Sedela sem na stolu ob njeni postelji in čakala, da je zadremala. Neskončno dolgo se mi je zdelo, preden je zaspala, potlej sem šela gor. Jurček je zaspal na divanu, stari Fric, ki mu je delal družbo, je pa zadremal na naslanjanju zraven njega. Zbudila sem ga in ga poslala spat. Potlej sem nesla spečega otroka na posteljo in ga slekla. Komaj je stal pokonci. »Ne manome poljubiti!« je blebel še skoraj v snu, »znamo me boče zmeren poljubiti, tetka.« Potlej je pa vendar mimo zaspal.

Stopila sem k oknu in se zagledala v mireni vrt. Vedela sem, da sedi nedaleč od moje sobe nemiren, ubog človek, ki z žarečimi očmi gleda tja do na starca slemena Male Zülle, od ondod pa strme senkaj žalostne hrepeneče oči k njegovim oknom. Vedela sem to, čeprav nisem še nikoli videla. Ze dolgo sta molčala in njuni pogledi se niso nikoli srečali.

Drugo julro je Karla res vstala in je z zaničljivim posmehom v svojem bledem obrazu sprejela mojo osuplost. Da, da, tako hitro se ne dam, je govoril njen obraz, boste že še videli!

»Sijajno, gospo Rhodnova!« sem vzklaplila in odpodila svoje mračne včerajšnje misli.

»Kajne? Da, mi Normannovi smo žilavi, nas ne vzame kar tako. Le povejte Heleni, kako dobro se počutim. Ne pozabite ji povedati!« je odgovorila in šla z žvenketajočim svežnjem klučev proti gospodarskim poslopjem.

Pa nisem odšla iz sobe. Sedela sem na stolu ob njeni postelji in čakala, da je zadremala. Neskončno dolgo se mi je zdelo, preden je zaspala, potlej sem šela gor. Jurček je zaspal na divanu, stari Fric, ki mu je delal družbo, je pa zadremal na naslanjanju zraven njega. Zbudila sem ga in ga poslala spat. Potlej sem nesla spečega otroka na posteljo in ga slekla. Komaj je stal pokonci. »Ne manome poljubiti!« je blebel še skoraj v snu, »znamo me boče zmeren poljubiti, tetka.« Potlej je pa vendar mimo zaspal.

Stopila sem k oknu in se zagledala v mireni vrt. Vedela sem, da sedi nedaleč od moje sobe nemiren, ubog človek, ki z žarečimi očmi gleda tja do na starca slemena Male Zülle, od ondod pa strme senkaj žalostne hrepeneče oči k njegovim oknom. Vedela sem to, čeprav nisem še nikoli videla. Ze dolgo sta molčala in njuni pogledi se niso nikoli srečali.

Drugo julro je Karla res vstala in je z zaničljivim posmehom v svojem bledem obrazu sprejela mojo osuplost. Da, da, tako hitro se ne dam, je govoril njen obraz, boste že še videli!

...ne milostljiva gospa, ni »prav isto«

Samo NIVEA vsebuje Eucerit, krepčilno sredstvo za kožo. Nobeno drugo sredstvo za negovanje kože ni »prav isto«. NIVEA krepi kožno stanje in zmanjša nevarnost sončnih opeklin. Z NIVEO okrepčana koža porjavi hitro in enakomerno ter jo varuje pri nagli ohladitvi pred prehladom.

SOBOTA, 13. AVGUSTA.

12.00: Plošča ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošča ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Radijski orkester ■ 18.40: O socialnem skrbstvu ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Pregled spored ■ 20.00: O zunanjih politiki ■ 20.30: Slovenski humor ob rojstvu Jugoslavije ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Koncert Radijskega orkestra ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA, 14. AVGUSTA.

8.00: Koncert ■ 9.00: Napovedi, poročila ■ 9.15: Plošča ■ 10.00: Prenos jubilejne slavnosti ob 20letnici narodnega osvobozanja iz Maribora ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Radijski orkester ■ 16.00: Prenos iz Maribora ■ 17.00: Kmet. ura ■ 17.30: Pevski koncert ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.